ROGOVILKA

#0

TOVARNA ROG

Stati inu obstati

ROGOVILKA #0

Prostovoljni prispevek

Uredništvo: ekipa ROGOVILKE

Tovarna Rog, Trubarjeva 72, 1000 Ljubljana

rog.rogovilka@gmail.com

www.facebook.com/rogovilka

www.facebook.com/ohranimorog

Tisk: Tiskarna OF

Naklada: 1000 izvodov

ČASNA BESEDA

5. junij ob 10.42

Bagrov še ni, gradbene jame tudi ne, zato pa, tako kot že deset let do sedaj, pestra programska nedelja. Pridite in nam pomagajte obraniti Rog.

6. junij ob 01.11

V Rogu smo razglasili oranžni alarm in smo v stanju povišane pripravljenosti. Vabljeni vsi da preživljate svoj čas v Rogu in se vključite v aktivnosti. Za sodelovanje ne rabite ničesar, tu se da spati, jesti, barikadirati, kuhati, trenirati, razvijati nova znanja in veščine, se družiti... Za potrebe študentov, maturantov, bralcev,... smo odprli čitalnico, ki bo odprta vsak dan do polnoči. Odprli smo privlačen in zelen park z ljudsko kuhinjo, kjer si bomo lahko pod krošnjami dreves odpočili in okrepili. Organizirali smo tudi straže. Ne bomo dopustili da se mimo nas vleče ena slaba odločitev za drugo. Tu postavljamo mejo, saj nam je ohranitev skupnostnega prostora in avtonomije vitalnega pomena! Teh devet dni je ključnih!

6. junij ob 04.39

RDEČI ALARM! ZBUDITE SE!
VSI PRED IN V ROG, DO ŠESTIH!
BAGER NA OBZORJU!
IT STARTED!
COME TO ROG,
BRING THE PEOPLE!

6. junij ob 05.40

OBRANIMO TOVARNO ROG! LJUBLJANA! NA NOGE!!!
Notri so!! Pridite v množicah, delite naprej, kličite okoli! Niso samo ti trije...
Ob 6h naj bi prišle okrepitve... Naj pridejo tudi naše!
Na Petkovškovem nabrežju bodo vstopili bagri!

6. junij ob 06.22

Barikade so postavljene, in samo še rastejo, varnostniki so demoralizirani in premalo številčni. Policija se je odstranila. Ne kontrolirajo situacije. Pod nadzorom imamo vse važne točke znotraj Roga. Rog od znotraj brani več kot sto ljudi. Trenuten vojni plen je eno gasilsko vozilo, en bager, avto od šefa Valine (ki ga je poškodoval med manevriranjem) in več Valina avtomobilov. Aja, pa kup preplašenih varnostnikov. Lep pozdrav, pridite naokRog, luštno je. Za vstop kličite 051706061

6. junij ob 06.12

ROG PONOVNO NAŠ!
NEMOGOČE JE MOGOČE!
PRVA BITKA DOBLJENA!!!!
SKUPAJ BOMO OBRANILI ROG!!!!!!!!

6. junij ob 06.32
Vabljeni, da pokličete gospoda Zorana Jankovića in ga pozovete naj preneha z rušenjem: 051600601

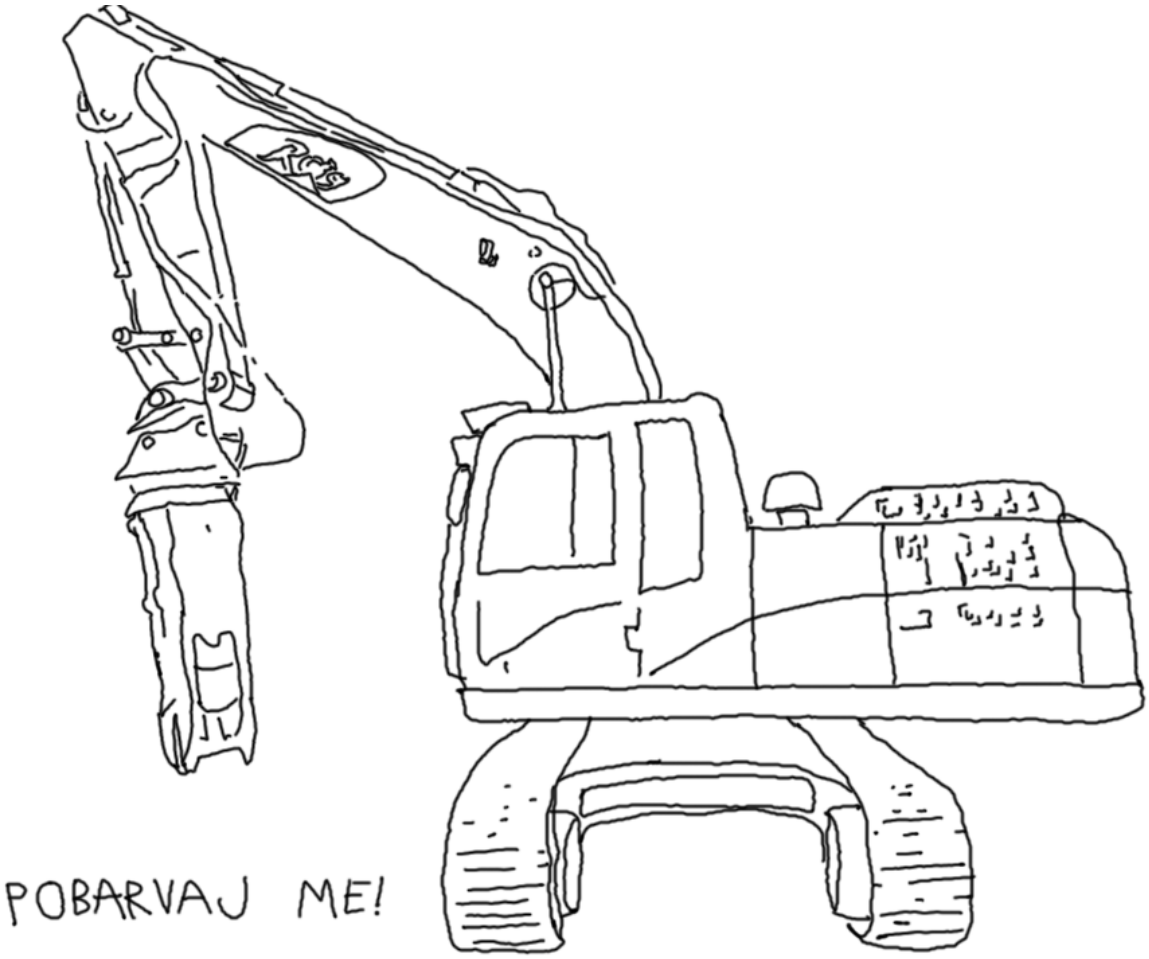

6. junij ob 08.40

Tisti, ki ste od zunaj, prosimo prinesite potrebščine ljudem, ki so znotraj obzidja. Rabimo: razdelilce, polnilce za telefone in računalnike, bencin, tobak :) in če vam pride še kaj na misel. Seveda, fizična udeležba je neprecenljivega pomena!

6. junij ob 11.23

Celo varnostno službo smo pospremile_i ven!!! :D

ROG JE NAŠ

6. junij ob 21.56

"...varnostniki (so) uporabili ukrep fizične sile izključno za zavarovanje ljudi in premoženja, in ker drugače niso mogli izvršiti zakonite naloge in vzpostaviti reda in javnega reda in miru na varovanem območju." Pravijo, da slika pove tisoč besed....

6. junij ob 5.06

7. junij ob 14.31

Po dobljeni bitki
in prespani noči
ugotavljamo, da so
včeraj zmagali:
LJUDJE
ne stroji,
UMETNOST
ne ekonomija,
SKUPNOST
ne posameznik,
SAMOODLOČANJE
ne sledenje,
LJUBEZEN
ne nasilje,
ROG je naš!

8. junij ob 11.38

Rogovilca; naša javna kuhinja sporoča: vsak dan kosilo ob 16h, večerja ob 20h. Potrebni so prostovoljci za pripravo kosila, ki naj se zglasijo pri šotoru ob 12h. Sveža zelenjava trenutno ni potrebna, zaželjena je nepokvarljiva hrana: paradižnikova mezga, konzerviran fižol, leča, čebula in krompir. Plastični kozarci in žlice so vedno dobrodošli. Dober tek!

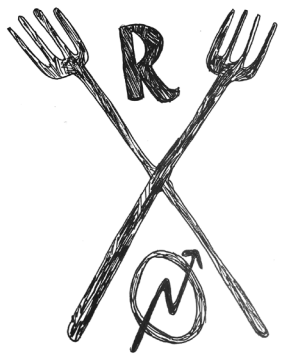

8. junij ob 12.04

VPRAŠANJE TOVARNE ROG JE POLITIČNO VPRAŠANJE. Tako MOL-u kot nam je po dogodkih ponedeljkovega jutra skupen interes v tem, da situacijo umirimo. V nasprotju z MOL-om mi situacijo v polnosti nadzorujemo. Tovarna Rog je danes de facto avtonomno območje, rogovci nadzorujemo tudi vhod, ki je bil pred ponedeljkovo agresijo s strani MOL pod nadzorom varnostnikov Valine. Tako bo tudi ostalo. Davljenje ljudi do nezavesti in lomljenje kosti je za nas nesprejemljivo. Valina po včerajšnjih brutalnostih v Tovarni Rog ni več dobrodošla. Vhod bomo nadzorovali sami. Občina je bila tista, ki je sprovocirala zaostritev, ko je nad nas poslala plačane nasilneže. Župan osebno izbira nasilna sredstva, mi pa se na njih defenzivno odzivamo. V ponedeljek smo pokazali, da smo pri tem uspešni. Izprijeno je, da se Janković sedaj izogiba odgovornosti za dejanja svojih lastnih varnostnikov. Nasilja nad nami ne bo zganjal nihče in upamo, da je to gospodu Jankoviću jasno. Vsak samovoljni korak MOL nas je okrepil, s farso, ki so si jo zakuhali v ponedeljek pa so nas prisilili, da se dokončno zaženemo. Gibanje je danes živo in organizirano, vključuje nove in nove organizirane strukture in sestoji iz več sto posameznikov. Pripravljeni smo na nove poskuse posega v našo skupnost z zavestjo, da jih bomo uspešno odbili. Vztrajamo na dialogu, ki do sedaj ni potekal, saj MOL nepreklicno vztraja na svojem ultimatu, torej rušitvi in nadaljevanju nam nesprejemljivega projekta. Mi možnost dialoga vidimo, šele ko se bo zanj odprl prostor in to je takrat, ko MOL odstopi od svojega projekta. Če vztrajajo na projektu, je potem vse že dogovorjeno in po takem "dogovoru" smo mi uničeni. Dialog se bo začel takrat, ko bo MOL priznala svojega sogovornika, ki se identificira kot Skupščina uporabnikov avtonomne Tovarne Rog. Ta sogovornik je edini realen sogovornik, saj de facto nadzoruje avtonomno območje Tovarne Rog in ima tudi moč, da nastalo zaostreno situacijo v hipu normalizira. Naše zahteve so jasne. MOL naj odstopi od načrtov rušenja in od projekta Center Rog. Mimo te zahteve, ki je za nas vitalnega pomena in od katere ne bomo odstopili, je možno marsikaj. Mi si želimo kooperativnih odnosov z MOL. Tovarna Rog ima ogromen potencial, razvoj tega potenciala pa je v javnem interesu, predvsem pa v mestnem interesu. MOL naj ekološko sanira del infrastrukture in to je lahko prva točka sodelovanja. Nekatere vsebine, ki jih MOL predvideva v Centru Rog, so z nami tako kompatibilne, da smo jih že pred leti začeli izvajati kar sami, prav tako zadnjih nekaj let intenzivno vključujemo nove uporabnike in odpiramo nove prostore. MOL-u predlagamo, naj se raje osredotočijo na vzpostavljanje vsebin v nekdanjih skvotih, kot je Cukrarna, ki so jo izpraznili že pred skoraj dvema desetletjema pa je še vedno prazna in v kritičnem stanju. Mi bomo pri svojem delovanju še naprej zagoarjali načela, ki delajo Tovarno Rog za edinstven ter nepogrešljiv prostor neformalizirane socialne, kulturne in politične produkcije, ki kot taka omogoča sodelovanje najrazličnejših ljudi ter eksperimente na presečiščih na prvi pogled med seboj tujih in nekompatibilnih aktivnosti. Mestno občino pozivamo, da se izjasni, koliko kosti je še pripravljena zlomiti za potešitev županovega ega? Do kam mislijo iti, da bo interesom kapitala zadoščeno? Namesto k nasilju mi pozivamo k odprtju skupnega

prostora za realen dialog. Upamo, da bo MOL to uvidela in se v prihodnje izogibala uporabi sile. Najdete nas v avtonomni Tovarni Rog. Pogovarjamo se z vsemi, ne morejo pa zahtevati, da bomo pristali na lastno uničenje.

8. junij ob 17.20
Če je bilo v ponedeljek res vzpostavljeno gradbišče, potem se na neograjenem in nezavarovanem gradbišču trenutno nahaja okoli 200 oseb. Če bi izvajalcu v ponedeljek uspelo začeti z deli, bi bila uničena imovina in ogrožena življenja, saj so se v stavbi, predvideni za rušenje, nahajali ljudje. MOL uporabnikov prostorov ni obvestila o rušitvenih delih in sploh ni vedela, da je stavba v uporabi. Uporabniki smo kršitve prijavili gradbeni inšpekciji Ministrstva za okolje in prostor. V kratkem pričakujemo obisk inšpektorja in preverbo dejanskega stanja na terenu.

8. junij ob 18.12
V primeru, da so mestne oblasti uporabile možnost začasne odredbe dne 7.6.2016, smo pred iztekom najkrajšega roka (48 ur). Zato vas vabimo danes na skupščino (20:00), na festival Rogoviljenje, ostanite z nami tudi čez noč! Bodimo pripravljeni!

Izhodišče za obrambo Tovarne Rog je bilo preprečiti predvideno rušenje objektov na vzhodnem delu območja, ki ga je na sestanku 16. februarja napovedal župan. Skupščina se je odločila braniti stavbe, ker se v njih odvijajo naše vsebine in ker bi z zapadlim gradbenim dovoljenjem deloma ustavili oziroma otežili uresničitev MOLovih načrtov prenove poslopja, ki bi uničila Rogovsko skupnost in vsebine, ki se že deset let samoniklo odvijajo na območju.

Ko so v ponedeljek sredi noči in ob spremstvu nasilnih varnostnikov v Rog zapeljali bager, gradbeni delavci predhodno niso zavarovali gradbišča. Nameščena ni bila nobena ograja ali razmejitev, ki bi obmbočje rušenja ločila od dvorišča Tovarne in zavarovala območje. V eni od stavb namenjenih za rušitev so se tisto noč nahajale štiri osebe, ki s strani MOL niso bile obveščene o rušitvi. Še huje, MOL sploh ni vedela, da je stavba v uporabi. Delavci so na glavna vrata Tovarne sicer namestili tablo z informacijami o delih, kar zahteva zakon o graditvi objektov, vendar bi tabla - glede na to da je MOL projekt rušitev prizidkov razdrobila na posamezne faze - morala biti nameščena v neposredni bližini poteka del oziroma na ustrezno zavarovanem obodu gradbišča.

MOL zagovarja stališče, da je zaradi vzpostavitve gradbišča uveljavila gradbeno dovoljenje, vendar po zakonu o graditvi objektov kriterij za uveljavitev gradbenega dovoljenja ni vzpostavitev gradbišča ampak začetek gradbenih del; v našem

primeru pričetek rušitve stavb, kar se ni zgodilo. Izvajalec ni opravil pripravljalnih ukrepov, ki so navedeni v projektni dokumentaciji; ni uredil dostopa do gradbišča iz Petkovškovega nabrežja, niti ni preveril instalacijskih vodov v objektih predvidenih za rušenje.

Uporabniki smo zaradi grobih kršitev postopka podali prijavo na gradbeno inšpekcijo Ministrstva za okolje in prostor, vendar ta ni dolžna preverjati stanja na gradbišču, dokler se dela ne pričnejo. Njihova odsotnost torej potrjuje naše stališče, da se rušitev ni pričela in da je gradbeno dovoljenje 14.6. zapadlo. Pred nekaj dnevi smo na upravno enoto podali tudi dopis naj se opredeli glede veljavnosti gradbenega dovoljenja. Odgovor, prepričani v našo malo zmago, še čakamo.

9. junij ob 08.00

PRIDI V ROG, UŽIVAJ POLETJE

V gradbeni jami imaš težko takšen program, v Avtonomni Tovarni Rog pa vsak dan. Ste lačni? Vas zanima umetnost? Bi se radi razgibali? Zaplesali? Se izobraževali? Teoretizirali? Gledali filme in risanke? Se učili za izpite? Si izposodili kakšno knjigo? Prisluhnili koncertom? Našli sorodno dušo v zadnjem oporišču proti gentrifikaciji centra? Avtonomna Tovarna Rog ponuja vse to in še mnogo več! Takole ROGovilimo danes:

00.00 Infotočka (cel dan) [Vhod]
00.00 Simpozij: Kraj za posvečene pogovore o čemerkoli (cel dan) [Park(ing)]
8.00 Jutranja telovadba [Fuzbal plac]
8.00 Vaje iz socialne antropologije (FSD) [Socialni center Rog]
9.00 Dviganje uteži za začetnice in začetnike [Fuzbal plac]
10.00 Čitalnica (do 22.00) [Živko Skvotec]
12.00 Dnevni tehnični sestanek [Dvorišče Desno]
14.00 Tečaj angleščine za prosilce za azil [Socialni center Rog]
14.00 DJ Blažen med ženami- live stream na Rog radio [Dvorišče Desno]
16.00 Kosilo [Dvorišče]
16.00 Migrantska skupščina [Socialni center Rog]
17.00 ROG Fu, Ci gong, Saolinska joga [Fuzbal plac]
17.00 Predavanje Nikolai Jeffs (FF) [Studio SamoROG-2. nadstropje]
17.15 Silk training (Danijela) [Cirkusarna NaokRog]
18.00 All Roads Do Not Lead to Rome: A Two Week Performance Workshop. [Dvorišče]
18.00 Sestanek delovne skupine ZA AZIL [Socialni center Rog]
18.00 Delavnica, izmenjava znanja: Bank of time (International gathering) [Dvorišče]
19.30 Večerna telovadba (Fuzbal plac)
20.00 Večerja [Dvorišče]
20.00 Skupščina
20.00 Risanka RŠ [Dvorišče Desno]
20.00 Slončki: Landing on planet Earth - koncert [Preddverje glavne stavbe]
20.30 Odprta telovadnica: spoznavanje in druženje (Fuzbal plac)
21.00 Razstava - Decentralizacija sodobnih umetnosti Rog [Zelenica, 1. nadstropje desno za fuzbal igriščem]
22.00 Nabij se! FotoAfirmacijaPodpore [BorisPlac]
23.00 Glasbeni program: Goulash Disko [Koncertna dvorana]
23.00 Simpozij: Vloga umetnosti v bitki za Rog - center sodobnih umetnosti zdaj [Modri kot]

9. junij ob 15.20

Pridite pogledat, kako deluje Tovarna Rog. Voden ogled vsak dan ob 17.00. Dobimo se pred glavnim vhodom. Primerna oblačila in obutev so močno zaželjena.

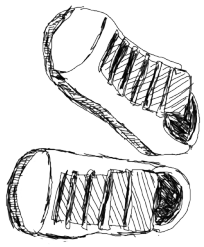

10. junij ob 19.49

Francoščina pozna glagol PROROGER kar bi pomenilo "podaljšati rok".

Iz tega lahko izvijemo PROROGACIJO kar bi pomenilo "podaljšanje roka"

A neomejenemu Rogu uporabe itak ne moreš podaljšati roka.

Neomejen

ROG TRAJANJA

VSEBINA	%
Koncertna dvorana Rog // Jam sessions, koncerti	4,17%
Socialni center R.O.G// Aktivizem in delo z migranti	4,17%
Skatepark R.O.G// Skejtanje, rolanje, BMX-anje	4,17%
Cirkusarna NaokROG// Ulično gledališče, cirkus	4,17%
Živko skvotec// Usposabljanje in izobraževanje	4,17%
Modri kot// Debate, predstave in razstave	4,17%
Plac Boris// Galerijski prostor, koncerti	4,17%
GOR// Break dance in hip-hop dogodki	4,17%
Kooperativa ROG// Vizije nove družbe	4,17%
Sistaz plac// Sodobni plesi in breakdance	4,17%
Fuzbal plac// Nogomet, joga, fitnes	4,17%
Kung-fu, Tai-Chi// Treningi kung fu-ja, tai-ci quan	4,17%
Pink ponk plac// Igranje pink ponga	4,17%
Galerija Kljub vsemu// Galerijski p. in druženje	4,17%
Zelenica// Galerijski prostor	4,17%
Atelje 1107// Grafiti, delavnica, lik. umetnost	4,17%
Studio SamoRog// Likovna, multimed. umetnost	4,17%
RGB embassy// Likovna, multi. in perf. umetnost	4,17%
Second hand// Predelava starih oblačil	4,17%
Atelje X// Likovna, multimediska umetnost, graffiti	4,17%
StudioLo// Likovna, multimedijska um., grafiti	4,17%
AE// Obdelovanje kamna, kiparstvo	4,17%
Atelje 3// Likovna in multimedijska umetnost	4,17%
Kovačija R.O.G.// Male obrti	4,17%
ŠNB// Kiparstvo, Likovna, multimedijska um.	4,17%

VEČ KOT STOPROCENTNI!

Rog je 100% organska skupnost, ki z edinstveno mešanico dejavnosti že deset let Ljubljani daje enkraten okus. Sestavljajo ga kolektivi, ki so zrastli v naravnem, uličnem in grassroots okolju in ne vsebujejo komercialnih dodatkov ali institucionalnih konservansov.

Rog je zdrav za mestno telo, saj krepi njegovo odpornost proti sistemskim boleznim in ustvarja prostor za socialno izključene prebivalce, oživlja zapuščene stavbe in spodbuja možgansko delovanje občanov. Za svoje aktivnosti potrebuje zelo malo, učinki v družbi pa so vidni takoj.

MOTO!

Tudi v prihodnosti želimo ohraniti okusne sestavine, ki jim uporabniki in obiskovalci zaupajo. Rog je vedno odprt za izboljšave, namesto na novo embalažo pa stavi na kvalitetno in neodvisno vsebino, ustvarjeno z ljubeznijo.

ROGOVILJENJE

SQUAT

11. junij ob 14.28

Center Sodobnih Vkan

IZJAVA ZA JAVNOST

Uporabnice in uporabniki Tovarne Rog smo bili v petek, 10.6., med 23.30 in 00.00 izpostavljeni napadu neznane skupine nasilnežev. Šlo je za najmanj trideset zamaskiranih oseb, ki so bile oborožene s kiji, kamenjem in pirotehničnimi sredstvi. Pred Tovarno Rog so poškodovali vsaj šest oseb, od tega eno huje. Ta je bila tudi hospitalizirana. Tolkli so po vratih, grozili s požigom, nas obmetavali s petardami in granitnimi kockami. V Tovarni Rog je bilo ob času napada približno sto petdeset oseb. Po posredovanju policije se je situacija umirila.

Skrbi nas porast ksenofobije, rasizma in nestrpnosti, ki jo v našem prostoru že poznamo in je bila naperjena proti manjšinam in ranljivim skupinam. V tem trenutku pa se z njo soočamo tudi v prostorih, ki podpirajo ustvarjalnost, kulturo in skupno dobrobit. Problematično je to, da se proti mladim dvigajo mladi, tudi mladoletni, ki ne sprejemajo raznolikosti in kulturnega dialoga ter nanj odgovarjajo z grožnjami, nasiljem in ekstremizmom. Na to moramo opozorjati, saj vprašanje presega odnos med Tovarno Rog in MOL-om ter nakazuje na širšo družbeno problematiko, s katero se mora soočati celotna družba.

Ker se vsakršnim nasilnim situacijam želimo izogniti, smo po ponedeljkovem napadu na Rog na občino naslovili pobudo za sestanek, ki se je zgodil včeraj dopoldan. Ključni namen sestanka je bil umiritev situacije, ki je od posega MOL-a zelo zaostrena. Na sestanku smo jasno zahtevali, naj se MOL javno izjasni glede prekoračitve pooblastil s strani varnostnikov varnostne službe Valina in zagotovi, da se podobni nenapovedani napadi ne bodo več ponavljali. To se nam zdi ključno, saj bomo le tako lahko norma- lizirali izredno stanje, ki ustvarja pogoje za nadaljno razraščanje nasilja, do kakršnega je prišlo včeraj. Pred vdorom varnostnikov, pooblaščenih s strani MOL-a, je bil Rog prostor, v katerem smo se počutili varno, gojili kulturo nenasilja, kjer nismo poznali takšnih incidentov, in ki ga uporabljamo v dogovoru z MOL-om. V zadnjih letih se je Rog vzpostavil kot prostor medgeneracijske in medkulturne solidarnosti in globoko zaskrbljujoče je, da je ta prostor raznolikosti postal tarča takšnih napadov.

Sicer pozdravljamo kakršnekoli napore k poskusu dialoga z MOL-om, a na sestanku se je naš sogovornik dr. Uroš Grilc, ki trenutno poskuša igrati vlogo MOL-ovega pogajalca, vprašanju opredelitve občine do nasilja vztrajno izogibal. V nasprotju s tem, kar so po obvestilu s strani MOL poročali mediji, v našem neformalnem pogovoru nismo sprejeli nobenih sklepov niti prišli do otipljivih izhodišč za iskanje rešitev nastale situacije. G. Grilc je pogovor speljeval v smer splošnih in nerazdelanih obljub o potencialnem vsebinskem sodelovanju uporabnikov Tovarne

ŠALE NA STRAN!

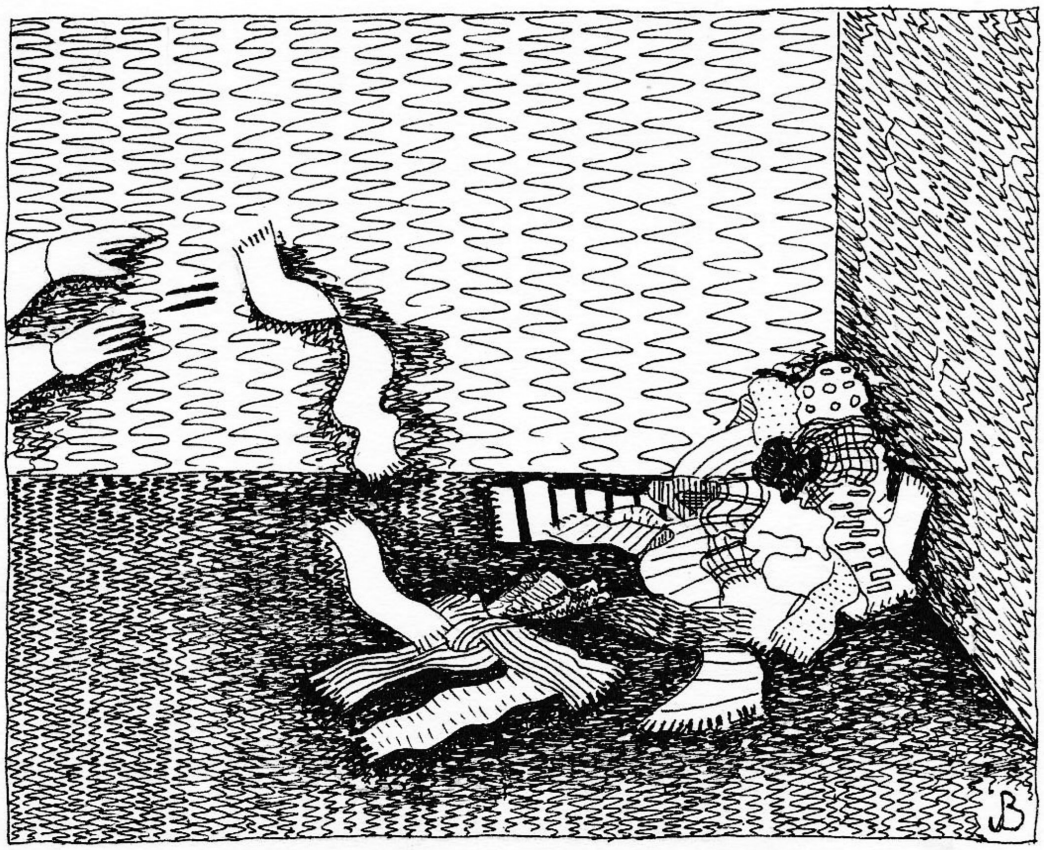

v novem Centru Rog, ki dobro služijo podobi tega, da se MOL uklanja in ponuja odprte roke, a so pravzaprav le druga oblika MOL-ovega pritiska na nas. To se je izkazalo, ko smo nekaj ur po sestanku z Grilčeve strani, domnevno v potrditev, prejeli zapisnik sestanka, ki je vseboval precej netočnosti. V oči najbolj bode pet sklepov, ki jih na sestanku nedvomno nismo sprejeli. Toliko bolj se je Grilčeva medijska taktika potrdila, ko se je vsebina tega zapisnika takoj zatem znašla v medijih, četudi smo mu sami odgovorili, da zapisnika nikakor ne moremo potrditi. Sama ta gesta kaže, da se MOL še vedno vede nekonstruktivno in da nikakor ne poskuša zares stopiti v dialog. Grilčeva na videz velikodušna ponudba je popolnoma nekonstruktivna in nesprejemljiva iz treh razlogov.

Prvič, sestanki in pogovori, ki potekajo med različnimi uporabniki Tovarne in predstavniki MOL-a, nimajo statusa uradnega pogajanja, saj je edino telo, ki se z MOL lahko pogaja, Skupščina. Pogovori v kavarnah na nabrežju in neformalni pogovori v pisarnah uradnikov zato ne morejo rezultirati v uradnih zapisnikih in sklepih, ki bi se jih lahko delilo z javnostjo. Uporabniki so v teh primerih le v funkciji prenašanja sporočil med MOL-om in Skupščino.

Drugič, zapisnik vsebinsko vsiljuje določene implikacije, ki jih na sestanku z naše strani ni bilo zaznati in so v funkciji zavajanja javnosti glede našega stališča in razmerja do predlogov MOL-a. Uporabnike Roga konsistentno naslav- lja s pridevnikom ‘začasni’, kar pač nismo. Navaja, da se oboji strinjamo, da ‘je treba galvano takoj sanirati’, a MOL zatrjuje, da je sanacija mogoča le ob celostni prenovi kompleksa. Zato se lahko zdi, da se - v kolikor se strinjamo s sanacijo - strinjamo tudi s prenovo. Temu pač ni tako, saj je sanacijo po njihovih načrtih mogoče opraviti tudi brez celostne prenove. Poleg tega je pomembno poudariti, da se niti občina niti država glede galvane nista zganili dvajset let, v zadnjih tednih pa to postaja osrednji problem, ki naj bi zahteval sanacijo v najkrajšem možnem času. Ob tem se sprašujemo, ali ima občina to res namen storiti glede na to, da prvi korak projekta previdеva le rušenje petih prizidkov, ki ne vključujejo galvane, za vse nadaljnje korake pa nima zagotovljenega denarja. Če bi občina resno mislila z ekološko sanacijo, bi začela prenovo z njo. Poleg vsega tega pa celoten zapisnik podaja občutek spravljivosti in obenem v polnosti afirmira projekt Centra Rog, na katerega ne pristajamo. Tako nas postavlja v položaj, da moramo izpodbijati to dozdevno dobro novico, s čimer si MOL zagotavlja, da uporabniki izpademo kot nezmožni dialoga, nespravljivi in negativno naravnani, četudi je ona tista, ki uničuje obstoječ ter produktiven center s svojim vsebinsko praznim, finančno negotovim in na ravni mestne prostorske politike izjemno problematičnim projektom.

In tretjič, po pregledu javno dostopne dokumentacije glede projekta smo ugotovili, da se projekt Center Rog, ki naj bi bil v polnosti namenjen zgolj javnim programom, od prejšnjega projekta Centra sodobne umetnosti Rog razlikuje le po imenu. Prvotni načrt je predvideval gradnjo hotela, elitnih stanovanj in gostinskih obratov, kar je že bilo celostno kritizirano s strani domače in mednarodne strokovne javnosti. Projekt Center Rog je omenjen v treh zakonsko nezavezujočih dokumentih občine[1], medtem ko je realna zakonska podlaga zanj,

namreč občinski prostorski načrt, še vedno vezana na CSU Rog. To pomeni, da prostorski načrt ne glede na to, da naj bi se zaenkrat renoviralo le glavno stavbo, dopušča gradnjo tudi vseh ostalih komercialnih objektov, ko bi se pojavila možnost zasebnega investitorja. Ta komercialni del obenem tudi obsega mnogo večje prostorske površine kot javni del, namenjen nekomercialnim dejavnostim. Poleg tega je zadnji podrobno razdelan finančni načrt dostopen javnosti iz leta 2011 in velja le za CSU. Enako velja za vsebinski in organizacijski načrt Centra Rog, ki v naboljšem primeru obsega nekaj strani besedila brez jasnih utemeljitev in raziskav potreb ter kapacitet Ljubljane na tem področju. Javne informacije o projektu so popolnoma nekonsistentne in pomanjkljive, zato v interesu javnosti, občank in občanov Ljubljane, zahtevamo celotno javno razgrnitev podrobnega finančnega in vsebinskega načrta. Od kod višina investicije petnajstih milijonov evrov in katere vsebine jo utemeljujejo glede na kakšne kriterije? Navsezadnje gre za rabo javnega denarja in občina jo je dolžna v polnosti utemeljiti.

Dogodki v zadnjem tednu so zgolj vrh zavajanja, ki ga občina z županom Zoranom Jankovićem na čelu vodi v navezavi na projekt prenove Tovarne Rog. Obsojamo občino, da se ne opredeli jasno do ponedeljkovega nasilja. Zavračamo taktike medijske manipulacije v zvezi z včerajšnjim sestankom in njegovimi sklepi. Nasprotujemo netransparentnemu podajanju informacij o projektu Center Rog. Metode dela občine na območju Tovarne Rog jasno napovedujejo tudi vsebino, ki jo poskuša uveljaviti. Kdor sredi noči vzpostavlja gradbišče s privatno varnostno službo, ne gradi v javnem interesu.

Zaključujemo z besedami Bertrama Schultza, revitalizatorja starih industrijskih objektov v Nürnbergu in Leipzigu, ki je na konferenci projekta Second Chance, na katerega se občina rada sklicuje, poudaril: “Nekdo je na konferenci rekel, da si glede projekta ne morejo premisliti. Zakaj ne? Če ugotoviš, da si na napačni poti, si moraš premisliti. Ne razumem, zakaj si občina ne premisli, kajti prepričan sem, da so na napačni poti … Občina naj ljudem pove, kaj bi morda rada imela, ampak ljudje naj dajo alternative.”

[1] Dogovor za razvoj ljubljanske urbane regije 2016-2019, Trajnostna urbana strategija MOL 2014-2020, Strategija razvoja kulture v MOL 2016-2019

12. junij ob 18.16

Rogovski avtonomni mediji laufajo in ažurno poročajo o trenutnem dogajanju!
Imamo svoj radio: Rogovilež! Na 90.00 MHz ali live stream:
http://kruljo.radiostudent.si:8000/rogradio.m3u
Pozivamo pa vas tudi k so-kreaciji rogovske DIY revije Rogovilka!

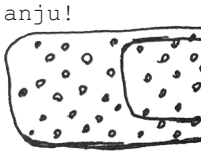

12. junij ob 20.31

Naslov letošnjega beneškega arhitekturnega bienala se glasi: Poročanja s fronte.
Ali jim iz Ljubljane pošljemo bager?

12. junij ob 21.42

Obveščamo vas, da se vhodna vrata Roga zapirajo vsak dan ob enih zjutraj. Izstop je mogoč kadarkoli. Vse prosimo in pozivamo k upoštevanju javnega reda in miru ter tišini po deseti uri zvečer.

14. junij ob 17.38

V ponedeljek, 13.6., natanko teden dni po nasilnem poizkusu evikcije Avtonomne Tovarne Rog s strani Mestne občine Ljubljana in varnostne službe Valina, smo uporabnice in uporabniki prejeli naslednjo začasno odredbo, v kateri Okrajno sodišče v Ljubljani Mestni občini Ljubljana (dolžniku) prepoveduje naslednja dejanja:

- da sam ali preko svojih izpolnitvenih pomočnikov (varnostnikov) odstrani upnike iz nepremičnin na naslovu Trubarjeva 72, 1000 Ljubljana - bivša Tovarna Rog;

- da vstopi v nepremičnine na naslovu Trubarjeva 72, 1000 Ljubljana - bivša Tovarna Rog z gradbeno mehanizacijo (buldožerji, bagri, kamioni ipd.);
- da prične z rušenjem stavb, ki se nahajajo na naslovu Trubarjeva 72, 1000 Ljubljana – bivša Tovarna Rog.

Okrajno sodišče v obrazložitvi začasne odredbe tako priznava pravico do posestnega varstva uporabnic in uporabnikov Avtonomne Tovarne Rog nad območjem nekdanje Tovarne Rog. Sodišče, ki je izdalo odredbo v našo prid, je ob tem izpostavilo sporna ravnanja Mestne občine Ljubljana in župana Zorana Jankovića, na katere že dober teden opozarjamo tudi sami – zavajanje uporabnic in uporabnikov Avtonomne Tovarne Rog ter javnosti z napovedjo začetka rušitvenih del na območju tovarne za 14.6. 2016; pretirana uporaba sile, za katero je odgovorna; strah pred ponovitvijo nasilnega poizkusa deložacije, s čimer bi uporabnicam in uporabnikom nastala težko popravljiva škoda. Tovrstna dejanja, enostransko, nenapovedano in pritlehno zrežirana s strani vodstva Mestne občine Ljubljana, so glavni vzrok nezaupanja uporabnikov in uporabnic Avtonomne Tovarne Rog do MOL-a in njihovega ponovnega poizkusa obuditve dialoga, kot sami imenujejo pošiljanje sklepov iz neformalnih sestankov v javnost in nedefinirane obljube o organizacijski, vsebinski in arhitekturni reviziji projekta Center Rog. Ta t.i. korak naprej je le slaba pretveza za nevsebinsko izčrpavanje ljudi, ki že en teden intenzivno branijo Avtonomno Tovarno Rog tako, da se v njej spoznavajo, učijo drug od drugega ter ustvarjajo vse, za kar drugje v najlepšem mestu na svetu ni ne posluha ne prostora.

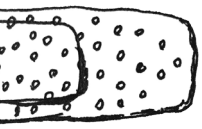

14. junij ob 10:05

Misel dopoldneva, ki jo je izjavil mimoidoči občan:

“KDOR IMA ČISTE NAMENE, NE PRIDE V TEMI NOČI.”

14. junij ob 14.25

Datum: 14.6. Ura: nekaj čez 14.00. Si morda pozabil na nas?

14. junij ob 15.01

Zahvaljujemo se vrlim gospem iz ljubljanske tržnice za donacijo sveže zelenjave. Edino s svežo solato se da postavljati nasproti besedni solati, ki prihaja s strani Mestne občine Ljubljana.

Kaj občutiš, ko se gibaš, premikaš z ljudmi, ki jih še ne poznaš? Lahko zapreš oči in se prepustiš? Občutek varnosti, pripadnosti, udobja, topline, dotikov, ko se nasloniš, daš težo, sprejmeš težo, nosiš težo tujega telesa, ko poslušaš, ko vodiš, ko se prepustiš, dihaš, plavaš v skupnem oceanu gibajočih se teles, ko smo vsi eno telo, jedro, bistvo, bitje, ki potuje v različne smeri prostora, dimenzije, dojemanje časa je zamegljeno, ker smo tukaj in zdaj in hkrati nas ni, ker vem da me nosijo, da me zmorejo nositi, da se lahko prepustim, telo ob telesu, preobrazba gibov valovanja, neskončne harmonije, ki ne potrebujejo besed niti dirigenta, ker telesa vedo, katera pot je prava, kateri dotik pomiri, kaj prinese tišina, kaj slišijo ušesa.

Umetnost je tukaj, je zdaj, je telo ob telesu, človek ob človeku, lepota naravnega gibanja, ki pomiri, odnese, prizemlji, prevzame, prinese čustva, hvaležnost, ljubezen, življenje v svojih najlepših odtenkih.

Hvala ljudem, hvala Rogu.

komentar k performativni delavnici

“All roads do not lead to Rome”

decentralizacija sodobnih umetnosti

Razstava podpore DSU Rog je nastala zelo hitro v zelo specifičnem kontekstu spora med uporabnicami in uporabniki Tovarne Rog ter Mestno občino Ljubljana in njenim županom Zoranom Jankovićem. Ta spor je eskaliral v noči na ponedeljek, ko so v Tovarno nasilno vdrli gradbeni stroji ter varnostniki zasebne varnostne službe Valina, čemur je sledil 11-urni boj za nadzor nad področjem Tovarne, v katerem je uporabnikom in uporabnicam uspelo odstraniti varnostno službo in zavarovati celoten kompleks, pri čemer je v naših rokah ostal roza bager. To je prva plast konteksta: razstava je umeščena v de facto polno avtonomnem prostoru. A kljub temu začetnemu uspehu spor ni končan in glede na izjave župana in njegovo nepripravljenost na realen dialog s Skupščino Tovarne v kratkem pričakujemo, da bo na podlagi začasne sodne odredbe poskusil uveljaviti lastninsko pravico s pomočjo policije. Na to smo fizično pripravljeni, a obenem si želimo, da do tega sploh ne bi prišlo, zato na vseh področjih gradimo javno mrežo podpore, katere namen je izvajanje javnega pritiska na MOL, od katere zahtevamo, da pripozna vrednost obstoječih dejavnosti v Rogu, prepreči nadaljnjo eskalacijo konflikta, odstopi od projekta Center Rog in stopi v dialog s Skupščino Tovarne glede prihodnosti Roga. Predvsem pa poudarjamo, da gre pri tem primarno za politično in ne pravno vprašanje, še toliko manj pa problem, ki bi se ga reševalo z represijo.

DSU Rog je zamišljena kot široka razstava umetnic, umetnikov, kustosov in kustosinj vseh generacij in vseh prominenc, od študentov do uveljavljenih in mednarodno priznanih umetnikov, ki so s svojim delom in imenom pripravljeni podpreti Avtonomno Tovarno Rog. Fokus razstave je tako usmerjen na veliko število sodelujočih, pri čemer se ideja podporne razstave navezuje na običajno obliko podpornega pisma, torej so v ospredje postavljena imena sodelujočih in ne sama dela.
Naslov razstave je naš zbodljaj na dozdevno pretekli MOL-ov projekt CSU Rog oziroma Center sodobnih umetnosti Rog, ki je bil velikopotezno zastavljen kot javno-zasebno partnerstvo z večjim delom privatnih površin (elitna stanovanja, hotel itd.) in naj bi bil opuščen, ker k projektu ni pristopil noben zasebni partner (čeprav naj bi bil opuščen, je projekt CSU Rog še vedno zapisan v Občinskem prostorskem načrtu, ki je edina pravna podlaga za prenovo področja).

Centralizacijo razumemo kot osnovni oblastni princip MOL-a in predvsem njenega trenutnega župana, s čimer se na ravni kulturnih učinkov sklada proces homogenizacije (estetske, produkcijske, kulturne) in obenem proces trganja socialnih vezi zaradi

uvajanja konkurenčnosti, tako med kulturnimi producenti kot tudi drugimi socialnimi strukturami: navsezadnje se vsi borimo za točke na javnih razpisih. Proti temu Tovarna Rog teži k decentralizaciji, kar pomeni, da se na eni strani zaveda pomembnosti raznolikosti (v organizacijskem, produkcijskem, estetskem in drugih smislih) na ravni celotne socialne in kulturne produkcije, po drugi strani pa na ravni svoje lastne notranje organizacije, ki jo vodi preko telesa Skupščine, ki deluje na principu odprtosti. Prostorsko zgoščanje dejavnosti in med sabo različnih ter včasih celo nekompatibilnih oblik delovanja vidimo kot kvaliteto in kot nasprotje njihovemu centralističnemu in administrativnemu podvrženju. Tako je tudi namen te razstave pripeljati na kup veliko število akterk in akterjev z umetniške scene kot skupnost podpornikov Tovarne Rog, ki so sicer v zelo različnih odnosih in zavzemajo različne pozicije znotraj scene, vendar v tem primeru brez vsakega birokratskega poenotenja ali določitve medsebojnih razmerij skupaj enotno podprejo kolektivne in neformalizirane prakse, ki se odvijajo v Tovarni Rog. Mislimo, da je gradnja solidarnosti med kulturnimi akterji in onkraj tega vzpostavljanje novih družbenih vezi, ki so tesnejše od sodelovanja pri posameznih projektih, mogoče le ob odsotnosti centralnega nadzora in enotnih administrativnih kriterijev kvalitete.

Razstava je torej najprej politično sredstvo našega boja z namenom večanja simbolne moči Avtonomne Tovarne Rog. A to ne pomeni, da ni umetniško zanimiva oziroma vsaj problematična. Kljub temu ali pa ravno zaradi tega političnega naboja se je v dneh njene priprave izkazalo, da nanjo zelo različno reagirajo tudi deli umetniške scene. Začetni postavki, namreč prepoznavnost imen sodelujočih kot kriterij in pa odsotnost vsebinskih kriterijev selekcije, sta se hitro pokazali kot ne najbolj kompatibilni, saj se je kmalu po objavi prvih imen sodelujočih izkazalo, da domet takšne razstave presega njen osnovni namen političnega sredstva. Po eni strani je začelo prihaja-

GHETTO ART
RAZPRODAJA
NISEM NOR

ti vedno več prošenj za sodelovanje z vseh strani, po drugi pa so se nekateri tudi umaknili in izrazili neko obliko kritike do tovrstnega pristopa. O čemer oba osnovna odziva pričata, je neizogibna umestitev te razstave v relativno avtonomno polje umetnosti, ki prav tako nujno producira tudi svojo lastno sodbo, oziroma več sodb o razstavi glede na svoje notranje kriterije, ki pa si jih sama razstava v svojem izhodišču ne zastavlja. To implicira neko specifično obliko depolitizacije umetnosti, obenem pa razstavo interpelira, da se odzove na ta 'klic umetnosti'. Nanj smo tako primorani odgovoriti, četudi smo začeli s praznimi rokami in nimamo lastnega konceptualnega materiala, s katerim bi ponudili dovršen umetniški oziroma razstavni izdelek. Vendar nam je ta material padel v roke sam od sebe prav s to interpelacijo, ki je na razstavo naslovljena s strani umetnostnega polja.

Omenjena depolitizacija umetnosti je specifične narave. Njen prvi nivo je depolitizacija, pri kateri gre za real-politiko, ki poskuša instrumentalizirati umetnost za svoje konkretne politične cilje, kar nedvomno velja za izhodišče pričujoče razstave in kar je naletelo na odpor. Ko se vprašamo zakaj in kako ta instrumentalizacija ni uspela pa preidemo na drugi nivo, ki je mikro-nivo prvega in ga tvorijo partikularni odpori proti temu poskusu. Vendar, da ne bo pomote, ti odpori v največji meri niso rezultat zavestnih intenc posameznih akterjev in se ne artikulirajo politično ali konceptualno, temveč so učinki notranjih razmerij in tipov praks, ki so lastni polju umetnosti. Konkretno to pomeni, da se je odpor manj manifestiral na način zavrnitve sodelovanja in bolj na način, da vsi želijo sodelovati. Učinek polja je tu neposredno očiten, saj te nevzdržne želje po sodelovanju ne moremo v polnosti pripisati politični motivaciji posameznikov v tem konkretnem boju, ampak prej mehanizmu vzpostavljanja avtorskega imena na podlagi sodelovanja pri pomembnih umetniških dogodkih, ki je osnovni princip delovanja na polju umetnosti. Gre za to, da se v tej volji do sodelovanja povsem izgubi primarni politični namen dogodka. Ne le, da je ta namen odsoten pri tej volji, delno se izgubi tudi pri sami razstavi, ki tako zaradi prostorske in časovne stiske razvodeni v mnoštvu želj, pričakovanj, posameznih interpelacij, medosebnih zamer itd. Tako se poskus rogovcev, da bi vpregli umetniško avro velike količine umetnic in umetnikov za potrebe naše lastne simbolne moči, izjalovi ravno na točki, ko nas vzvratno vpreže umetniško polje, da krepi svojo simbolno valenco z rogovsko avro avtonomnosti in aktivizma. Nedvomno pa ne gre le za rogovsko avro, ampak je na delu tudi notranja simbolna ekonomija samega polja umetnosti, kjer se računa na presežnost avratičnih učinkov vzpostavljenih imen, od bližine katerih naj bi profitirala še-ne-vzpostavljena imena.

To interpelacijo bi lahko še mnogo širše premislili, ampak dejstvo je, da interpelacija nima le simbolnih, temveč tudi in predvsem realne materialne učinke in nas ves čas poziva, četudi se nahajamo v skrajno omejenem časovno-prostorskem okviru, ki onemogoča, da bi kakorkoli zadovoljivo odgovorili. Kako torej ven iz te zagate? Ne gre drugače, kot da na neki točki pač ne odgovorimo. Za začetek tako, da ne konceptualiziramo v polnosti. Da iz razstave ne delamo kurirane razstave. Da takrat, ko se znajdemo nekje okoli številke 100 sodelujočih, potegnemo črto. Da ostanemo zvesti začetni postavki politične instrumentalizacije umetnosti, a obenem ne zanemarimo povratnega vpreženja nas samih. Torej neka oblika medsebojnega izkoriščanja, ki pa jo lahko z eksplicitnim zavedanjem tega razmerja vzpostavimo tudi kot obliko solidarnosti. p

S ciklom Rog postaja mesto želimo odpreti prostor javnim razpravam o širšem kontekstu in trenutnem stanju glede poskusa rušitve rogovske skupnosti.

Namen cikla je predstaviti različne poglede in interpretacije, predvsem pa poskušati razumeti večplastnost in heterogenost različnih problematik in potencialov, ki jih konflikt med MOL in Tovarno Rog odpira in poglablja.

S ciklom Rog postaja mesto, na katerega vabimo različne razmišljujoče ljudi in angažirano novinarstvo, skušamo samoiniciativno začeti javno govorjenje ter tako pridobiti nazaj prostor in glas v mestu, ne pa ostati zgolj predmet medijskih slik.

Rog je najprej 15 let propadal, zadnjih 10 let pa je živ, saj v njem potekajo najrazličnejše dejavnosti. V njem so nastajale in se izpopolnjevale raznorodne samonikle iniciative. Prek tega so uporabniki in uporabnice Tovarne Rog vzpostavili edinstveno mesto znotraj mesta Ljubljana. To ne zajema zgolj betonskih zgradb in fizičnih prostorov, temveč tudi mesto za neinstitucionalno umetniško in politično delovanje mladih generacij, s katerimi si te po lastni presoji osmišljajo svet in v njem delujejo.

Oba prostora, tako fizični kot politični, sta podlaga za gibanje, ki se je združilo okoli iniciative Ohranimo Tovarno Rog. To gibanje je v kratkem času prešlo iz izpostavljanja zelo partikularnih problemov na opozarjanje in naslavljanje temeljnih in občih problemov ter vprašanj našega časa.

Ni nam vseeno, v kakšnem mestu živimo, kakšne so naše sedanje možnosti in tiste v bodoče. Ponovno vzpostavljamo mesto za medčloveške odnose, ki omogočajo dobro življenje in smiselne načine bivanja.

Rog postaja mesto pomeni, da Rog postaja prostor, kjer prebivalci in prebivalke Ljubljane samoiniciativno zapolnjujemo vrzeli, ki jih najlepše mesto ne izpolnjuje ali pa jih je zaradi smeri, v katero se razvija, prenehalo izpolnjevati. Rog postaja mesto pomeni, da delovanje rogovk in rogovcev dogaja in odmeva preko zidov Tovarne, česar širša javnost ne more več ignorirati.

V ponedeljek, 6. 6. 2016, je MOL hotela naš obstoj izbrisati z nenajavljenim nočnim vdorom, čemur smo se rogovke in

rogovci odločno uprli. Vsakršnim poskusom samovoljnega posega in uporabe sile se bomo razumno postavili po robu, pri čemer ne bomo prenehali razpirati nujnih vprašanj, s katerimi se nihče ne upa soočati.

Rog postaja mesto medsebojnega in vzajemnega opolnomočenja. Vzpostavljamo moč od spodaj in kažemo, da lahko samoorganizirane in samoiniciativne skupnosti soodločajo o lastni prihodnosti ter začnejo kazati nove možnosti in drugačne rešitve.

Razprave se bodo v prihajajočih tednih odvijale najmanj enkrat tedensko na območju Avtonomne Tovarne Rog. Kje in kdaj bomo sporočali naknadno.

15. junij ob 19.30

Rog ni utopičen, je izrazito topičen!

Na opis Tovarne Rog, njenih uporabnikov in njenih dejavnosti, kakršno je podal dr. Gregor Tomc v intervjuju za Delo 13. junija 2016, je nujno odgovoriti. Tomc se je namreč odločil podati serijo pavšalnih sodb, ki so utemeljene na domnevnih dejstvih, o katerih se zdi, da je njihova resnica prej predpostavljena kot ugotovljena. Tisto, kar v teh izjavah terja odgovor, pa ni zgolj njihova neresničnost ali njihova nastrojenost, temveč njihova povprečnost in klišejskost. Če kaj, potem je Tomc ponudil povzetek tega, kar si o Tovarni Rog misli neki nemajhen del slovenske levo-liberalne javnosti, in to v izrazito arogantnem, pokroviteljskem tonu in s skoraj popolnim nepoznavanjem dejavnosti, ki v Rogu dejansko potekajo.

Zato ta odgovor ni zgolj odgovor Tomcu, temveč tudi njegovemu mišljenjskemu horizontu, ki je zaznamovan z zgodovinsko specifično izkušnjo alternative kulture osemdesetih. Skratka, pozicijo, ki je nagnjena k razumevanju upora predvsem skozi prizmo kulturne transgresije in ki je, čeprav zgodovinsko pomembna, nezmožna na ustrezen način artikulirati sedanjost zaradi omejitev, ki temu horizontu pritičejo. Horizontu, ki v povezavi s serijo v intervjuju natrosenih kliše-

jev omogoča nekritično projekcijo preteklosti v sedanjost ter tako funkcionira kot diskreditacija pod krinko neke izredno nenavadne pozicije dobronamernosti. Toliko slabše, ker so ti klišeji legitimirani s strani nekoga, ki je pripoznan kot strokovnjak za mladinsko in alternativno kulturo, se pravi področje, za katero naj bi po neki popularni predstavi v primeru Roga pravzaprav šlo.

Od Tomca tako izvemo, da gre pri Rogu za »tipičen skvot, kakršnih imamo na Zahodu ogromno«, kjer deluje predvsem »privilegirana mladina iz srednjih in višjih slojev, ki bo končala na uglednih položajih v firmah, bankah ali šolah«, ki vidi svet črno-belo, se zavzeto pogovarja o napredni politiki, se predaja temu, kar smatra za dobro, avtentično življenje, išče sama sebe in tako naprej. Skratka, zgodba Roga je po tej interpretaciji še ena zgodba mladih naivnih upornikov, ki se zaradi kombinacije mladostnega elana in zaletavosti gredo svojo mini revolucijo, v kateri berejo subverzivno literaturo, poslušajo glasno glasbo, spletajo promiskuitetne medosebne odnose, medtem ko živijo neko vsesplošno mladostniško patetiko, po kateri bi nemara lahko posneli kakšen coming of age film. Vse to pa je po Tomcu zgolj trening, del osebnostnega razvoja, dopolnjevanje protestniškega življenjepisa, ki bo omogočil nastanek novih levo-liberalnih kulturnih elit, profesorjev na FDV, morda celo kakšnega predsednika uprave večjega podjetja. Z drugimi besedami, v Rogu Tomc prepozna neke vrste ponovitev zgodbe lastne generacije.

Ni treba poseči po posebej premeteni argumentaciji, da uvidimo, kaj pri tej zgodbi nekako ne štima. Če bi se Tomc kakšen dan ali dva zadržal znotraj zidov Tovarne Rog, ki jo je po lastnem pričevanju nazadnje obiskal leta 2008, potem ne bi mogel izreči nečesa tako deplasiranega, kot je njegova pripomba o privilegirani mladini. Ob branju o domnevni privilegiranosti se je množica rogovcev začela režati. Od kod mu tovrstni podatki, ni povsem jasno, lahko samo ugibamo, da se je preveč časa ukvarjal z literaturo o mladinskih subkulturah in premalo z razvojem sveta od devetdesetih dalje.

Po tem intervjuju bi se spodobilo najmanj to, da se bivši član Pankrtov, zdaj redno zaposleni profesor na faksu in mestni svetnik, človek srednjega ali višjega sloja, opraviči študentki, ki te dni prihaja v Rog, kljub temu da se preživlja z dvema službama. Morda tudi kateremu izmed brezposelnih in prekarno zaposlenih rogovcev med tridesetim in štiridesetim letom starosti, ki so se po članku norčevali glede tega, kateri izmed njih naj bi bil bolj privilegiran. Gotovo ne gre zanikati dejstva, da je velik del uporabnikov Roga mlajših od trideset let, vendar so v njem prav tako močno zastopane tudi druge starostne skupine. Brez dvoma lahko tudi rečemo, da je njihovo dohodkovno in premoženjsko stanje, čeprav raznoliko, pogosto precej daleč od tega, kar Tomc poimenuje »srednji ali višji sloj«.

Poleg ugibanja o starosti in poreklu rogovk in rogovcev je še posebej moteča interpretacija Roga kot kulturnega centra. Ne le da dejavnosti v poslopjih Tovarne niso zgolj mladinske, temveč ravno tako niso zgolj kulturne in presegajo meje tistega, kar je bilo v intervjuju poimenovano

kot zasledovanje dobrega življenja. Ni sicer posebej jasno, kaj naj bi bilo posebej narobe s tem, da je določen del prebivalcev Ljubljane začutil potrebo po javnem prostoru druženja, izmenjave idej, birokratskih in denarnih ovir osvobojenega sodelovanja, kreativnega ustvarjanja in predvsem povezovanja v neko skupnost, ki se vsak dan veča. Marsikdo bi nemara tu rekel, da je potrebe, na katere v tem smislu odgovarja Rog, mogoče zadovoljiti tudi drugače. Morda bi bilo bolje uporabnike zastonjske Rog telovadnice nagnati v fitnes centre za 80 evrov na mesec, tiste, ki se s praznimi denarnicami nahranijo v Rogovski kuhinji, na burgerje v bližnji okolici za 7,90 evra brez priloge, rock skupine, ki so Tomcu tako ljube, v prostore za vajo z najemnino, slikarje v neobstoječe ateljeje in tako dalje.

Toda, kot že rečeno, se dejavnosti ne končajo tukaj. Pravna pomoč, učenje slovenščine in, denimo, brezplačno striženje za begunce in migrantske delavce, priprava protestov proti rasizmu, organizirana humanitarna pomoč za čakajoče ob rezilnih ograjah slovenske meje in raznovrstna podpora izbrisanim so zgolj nekatere izmed socialnih dejavnosti, ki domujejo znotraj Roga. Vsi ti izrazi medčloveške solidarnosti so plod požrtvovalnega dela posameznikov in kolektivov, ki niso čakali na kakršnokoli zunanjo državno podporo, temveč so vzeli stvari v svoje roke in se začeli organizirati situacijam primerno. Skupaj s poslopjem bi se začelo rušiti tudi samoiniciativnost delujočih v njem, ki so v pomanjkanju državne odzivnosti na številna socialna vprašanja z mnogo truda vzpostavili svojevrstno socialno institucijo.

Posebej blodnjave so tudi opazke o domnevnem rogovskem intelektualnem dometu, ki bojda ne dohaja sodobnosti in ostaja pri neki zaprašenih avtor-

jih generacije '68. Lokalni udeleženci predavanj in bralnih seminarjev poleg Marxa in Foucaulta berejo tudi mnogo kritik teh dveh avtorjev, se seznanjajo z najnovejšimi teoretskimi dogajanji, hkrati pa ne pristajajo na interpretacijo teorije, na katero očitno pristaja Tomc, ki le-to reducira na zgodovinsko sosledje bolj ali manj aktualnih trendov.

Če je kdo teoretsko v izostanku, je to prej nekdo, ki v postmodernističnem duhu politična stališča reducira na zgolj mnenja in razume teoretski razvoj analogno z razvojem kakšne rockovske glasbene scene, kot da bi bila teorija zmeraj zgolj neki trenutni trend, ki bolj ali manj odseva duha časa, in ne sistematično proizvajanje vednosti. Na dan, ko je bil objavljen intervju, na katerega odgovarjamo, je v Rogu potekala predstavitev nove srbske umetniško-teoretske revije Zent, za katero sta prispevke oddala, denimo, Alex Williams in Nick Srnicek, trenutno najpomembnejša predstavnika akceleracionizma, pristopa k vprašanju družbenega odnosa do tehnologije, ki se je začel resno razvijati šele pred manj kot desetletjem. Kdor pride na obisk v čitalnico, lahko okoli sebe najde ljudi, ki prebirajo Stieglerja, Latourja, Delando, ravno tako kot Marxa, Hegla in Foucaulta ter marsikaterega drugega avtorja vse nazaj do Platona. Debate pa se ne omejujejo zgolj na abstraktno teoretsko raven, temveč se dotikajo tudi bolj konkretnih zadev, denimo vprašanj kulturne politike, ki po Tomčevem rogovcev ne zanimajo kaj preveč. V Rogu se je diskutiralo o razpisni politiki JAK, o statusu samozaposlenega v kulturi, o privilegiranem statusu določenih kulturnih institucij in vseh drugih zadevah, ki se tudi neposredno dotikajo eksistence določenega dela rogovskih uporabnikov. Vljudno vabljen je Tomc tudi na katerega izmed mnogih kulturnih dogodkov, ki predstavljajo tako »visoko« kot »nizko« kulturo. Kdo ve, morda dobi pri tem kakšen napotek, kako preseči dihotomijo, ki je Rog v resnici nikoli ni priznaval in ki se gotovo ne ukine s tem, da se ustanovi institucija, ki deluje kot Cankarjev dom za ne-klasično glasbo.

V splošnem lahko potegnemo črto in

presodimo, da so izjave v intervjuju usmerjene v zapopadenje Roga kot neke homogene celote neresnega mladeža, ki brani poslopje s precej konvencionalno skvotersko ureditvijo. V luči tega se zdi v zadnjih tednih pogosto izrečeni ali bolje zakričani stavek »Rog je naša prihodnost!« impotenten krik zmedene mladine, ki sanja, da bo preživela življenje v hipijevsko-pankerski komuni. Rog je nedvomno nekaj novega za ta prostor, zgleduje se seveda po tradiciji skvoterstva, vendar jo na številnih točkah tudi že presega. Rog je vzpostavljanje javnega prostora aktivne participacije, soodločanja o dejavnostih in rabi tega prostora, grajenje solidarnostne mreže in političnega opolnomočenja.
Čeprav bi nekateri v njem radi prepoznali zgolj tisto, kar razumejo skozi fantazmo marginalnih partikularnih skupin, je njegova ambicija veliko večja kot zgolj biti na margini. Je prostor, kjer se srečajo pripadniki generacije Y, rojenih po letu 1980, ki se na dnevni bazi soočajo s problemi brezposelnosti in brezperspektivnosti, kjer je redna zaposlitev zgolj tisto, za kar se ve, da so nekateri nekoč imeli. Srečajo se skupaj z mnogimi drugimi ljudmi, ki so bili soočeni z nezavidljivo situacijo že pred finančno krizo, kakor tudi s tistimi, ki jim gre malo bolje. Da ne bo pomote, tako kot Rog ni igrišče mladine višjega in srednjega razreda, ravno tako ni samo pribežališče zatiranih. Je splošni odziv na prekarizacijo dela, gentrifikacijo mesta in omejena sredstva aktivne participacije v skupnosti. Je glasen »Ne!« določenim trendom razgradnje medčloveških vezi, je upor proti ideji človeka kot zgolj mezdnega delavca in potrošnika.

Rog ni utopičen, Rog je izrazito topičen. Je prostor, ki tako iz simbolnih kot iz praktičnih razlogov ne bi smel stati na obrobju mesta. Je

možno središče novega mesta, novega razumevanja mesta, ki je lahko trdna točka odpora proti kopici negativnih trendov sodobnosti, prek izumljanja novih oblik sobivanja. Ne fantazira o prihodnosti, ki prihaja, temveč rešuje svoje težave tu in zdaj. Rog je predvsem neko povabilo.

Že sama potreba in nujnost tega je nekaj, česar pank generacija na lovorikah zaspalih kulturnikov preprosto ne more razumeti. Primerjava med ljudmi, ki so jih po uporu, kakršenkoli je že bil, čakale službe, primerne za pripadnike srednjega in višjega razreda, ter tistimi, ki jim je nujno poskusiti izumljati nekaj drugega, ker več kot očitno ali nimajo ali ne bodo imeli enakih možnosti, je najmanj neokusna. Bolj kot karkoli drugega pa je očitni znak, da se morajo Tomc in dober del njegove generacije počasi umakniti s prizorišča, ker nimajo in mogoče nikoli več ne bodo imeli ničesar povedati. Za zdaj bo čisto dovolj, če se vzdržijo projiciranja pomanjkljivosti lastne generacije na pojave, ki jih ne zmorejo in ne poskušajo razumeti.

Nejc Slukan
pomočnik kuhinje v Tovarni Rog

Neomejen
ROG
Rog
uporabe!
Prostovoljci

NEOMEJEN
ROG
UPORABE
Rog

RGO

NEOMEJEN Rog UPORABE

najprej te pozdravi jeklo, šus u glavo, rama u žico, barikada na čelo
potem te pobože krošnja, prekleti mokr list, ki se mi opletaš med očmi
potem greš desno in se skloniš pod šotorom in se umikaš posedajočim
na sredini vate špricajo pomije
v socjalnem centru te sivi mož požre z očmi
v modrem kotu ti pade skala pameti na glavo
v cirkusarni misliš, da se ti bo zvrtelo od višine in čudakov
kuhinja deli hrano in neslane šale
greš v Živka in kar zaspiš
skočiš v koncertno in ne moreš dihat
skejterjem se je itak odklenkalo in greš vn kar sam
pogledaš v prvo, drugo ali tretje nadstropje,
povsod sama umetnost, da ne veš kaj bi
končno si na strehi, a še tu te gledajo sosedje
spet si na dvorišču, kjer pa srečaš prijatelja
in nato še enega
in še enega

Rog ni enostavno ograjen prostor. S postavitvijo barikad in straž je postal mesto, ki brani tisto, kar se dogaja znotraj, od vsega ostalega, kar je zunaj. Iz zgolj nekega prostora je postal mesto. Mesto namreč ni zgolj prostor treh dimenzij, temveč gre za prostor, ki si želi drugačnih pravil od svoje okolice. Zato bom predstavil dve obliki mest, ki so se najbolj trdno borile za svojo samostojnost: grški polis in evropsko srednjeveško mesto.

POLIS - KJER JE ZAKON TUDI MEJA

Takšen koncept mesta je namreč popolnoma nasproten konceptu imperija in moderne družbe. To se enostavno vidi v antični razliki med grško in latinsko besedo za zakon. V rimski imperialni logiki pomeni beseda lex tisto, kar ljudi povezuje. Pri Rimljanih je torej zakon tisti, ki povezuje prebivalce Rima, tiste premagane in tiste osvojene ter tiste, ki se pač želijo priključiti Rimu. Zakon je bil torej način povezovanja in utrjevanja.

Na drugi strani pa grški nomos pomeni ravno mejo. Pomeni mejo, do kje velja zakon. Pomeni torej zid, s katerim so se polisi ogradili od zunanjosti zato, da bi lahko znotraj živeli po svojem lastnem zakonu. Zakon, ki zunaj zidu ni veljal. Postavili so si svoj zid in svoje zakone, ki so bili ekskluzivno njihovi in jih torej niso želeli vsiljevati drugim. Ravno obratno. Ponosni so bili na svoje zakone in jih zato niso želeli deliti z drugimi. Zid je bil namreč ravno obramba pred tem, da bi kdo drug prišel noter in uničil njihov zakon. Zakon torej ni bil namenjen vladanju čim širšim množicam in čim širšemu teritoriju, kot to velja za kraljestva, države in imperije, temveč je bila ekskluzivna pravica in dolžnost tistih znotraj. Z zidom so se branili pred vsem, kar je zunaj. Tako pred sovražnimi tujci kot tudi sovražno naravo. Mesto znotraj

je imelo svojo logiko, svoje zakone, ki so jih želeli na vsak način braniti pred vdorom vsega ostalega, kar bi škodovalo tem zakonom. Za tiste, ki so te zakone kršili, niso imeli zaporov, ki bi prevzgajali, saj je bila največja kazen izgon. Torej da mora kršitelj oziroma nezaželena oseba enostavno zapustiti mesto. O tem so glasovali in izgon je bil lahko nekajleten ali pa za vedno.
Najbolj znan primer takšne obsodbe je Sokrat, ki so mu kot kazen "kvarjenja mladine in zanikanja bogov polisa" naložili narediti samomor, hkrati pa so mu mnogi njegovi privrženci želeli pomagati zbežati iz Aten. A Sokrat (nedvomno je sicer temu botrovala tudi njegova starost) ni želel hinavsko zbežati, temveč je spil trobeliko kot dokaz spoštovanja taistih zakonov, ki so mu očitali, da jih je kršil. Raje je umrl kot polisan Aten, kot pa bi živel kot nihče v prostoru izven svojega polisa. Izven polisa namreč ni bilo nobene višje instance, nobenega imperija, ki bi bil skupen celi Grčiji. Bila je (divja) narava in nato nov polis z drugačnimi pravili.

dva zgodovinska primera kako lahko prostor postane mesto

SREDNJI VEK - MESTNI ZRAK OSVOBAJA

Tudi srednjeveška mesta so znana po obzidjih. Po utrdbah, ki so jih branili in po tem, da so se do konca borili za svoj lasten obstoj. Nastala so na pogorišču rimskega imperija, ki je s svojimi imperialnimi zakoni administrativno in cestno povezal večji del Evrope in Mediterana, od česar pa so dotedaj ostale zgolj ruševine. Ruševine, na katerih so zgradili nova mesta, za katere je še posebej veljalo, da niso bila tako popolna kot antična, v katerih so se sprijaznili z nepopolnostjo, z nepravilnostmi in z večno nedokončanostjo. V nasprotju z velikimi avenijami sodobnih mest in impozantnimi stavbami ter parki, vsi geometrično pravilnih oblik, so še danes veličastnost srednjeveških mest ravno labirinti njihovih ulic, njihova neracionalnost, kjer iz male ulice kar naenkrat stopimo na ogromen trg. Ta mesta so bila tudi veliko manjša tako od antičnih kot tudi ostalih mest tistega časa izven Evrope. A majhnost ni bila ovira, prej prednost. Lahko so razvijala svoje specifike, med seboj so lahko tekmovala in sodelovala. Zunaj oziroma nad njimi namreč ni bilo nobene dovolj močne oblasti, ki bi jim lahko vladala.
Vsa ta mesta so bila še kako ograjena pred zunanjo naravo, vse bolj pa tudi pred fevdalizmom, ki se je začel porajati zunaj njihovih meja. Obrtniška organizacija v cehe je bila ravno oblika borbe proti fevdalnim oblikam. "Mestni zrak osvobaja" je bil znan rek tistega časa. Osvobaja ravno izpod fevdalističnega jarma. Nas-

top novega veka je postopoma pripeljal do uničenja teh zidov in prisvojitve mest s strani moderne države in družbe, ki sta uničili lokalne specifike in ustvarili določena mesta kot močne centre, druga pa kot periferne kraje. Družba in njena ekonomija, pred katero so se branila, je naposled padla in jih osvojila.

Najprej je v mala lokalna gospodarstva vstopila nacionalna ekonomija nacionalnih držav, kasneje pa še globalna ekonomija sodobnosti z razpisi in projekti izgradnje novih "kreativnih prostorov z dodano vrednostjo", ki želijo postaviti vse v geometično pravilne oblike in s tem izgubiti specifike samoniklega ustvarjanja prostora. Prav tako se zid Rogomesta ne brani več pred naravo, temveč ravno pred družbo, tako kot so se srednjeveška mesta upirala fevdalizmu. Kot se je izkazalo pa se mu ni treba braniti pred nasiljem represivnih aparatov, temveč pred nasiljem ekstremnih družbenih skupin.

Sreča, da zunanjost ne sprejema nasilja Hkrati pa nam odziv na nasilje varnostnikov in petkovih napadalcev sporoča eno pomembno zadevo: Slovenija je država, kjer nasilje ni sprejemljivo. Po Global Peace Indexu (torej po ZDA-kriterijih) smo 10. najvarnejša država na svetu. Če pogledamo podobne izpraznitve skvotov iz bolj vzhodnih krajev, lahko vidimo brutalno policijsko nasilje, ki se ne ozira na žrtve, le na cilj: izprazniti prostor. Pri nas k sreči ni tako. Kljub vsemu naporu, ki ga Rogomesto lahko vloži v obrambo, je še vedno potrebna zadostna toleranca zunanjega okolja, kjer nasilje ustvarja negativen PR in kjer si torej oblastniki ne morejo privoščiti, da izpadejo brutalneži. Tako je že nasilje peščice varnostnikov dovoljšen razlog za preplah vodij tistih mest zunaj. Postavitev zidu in straž jim pokaže, da tisti znotraj mislimo resno z obrambo svojega mesta. Že sam zid jim sporoča,

da bi morali uporabiti preveč nasilja, da bi še vedno ohranili svojo pozitivno (samo)podobo. Te si pa nikakor ne želijo pokvariti. Zid je torej ohranil možnost miru, brez zidu še tako dolgi traktati ne bi zalegli. Če si napaden s silo se moraš s silo tudi braniti. Rožice v puške ne pomagajo, saj ne branimo zgolj abstraktne ideje, temveč ravno prostor, kjer se ta lahko realizira. Branimo mesto. Rogomesto. Zato je ravno tistih deset ljudi, ki so iz nedelje na ponedeljek ostali v Rogu tisti, zaradi katerih se je zgodilo vse, kar je sledilo. Če takrat ne bi bilo znotraj nikogar, ki bi se postavil po robu zunanji sili, če ne bi nihče zastavil svojega telesa za obrambo Roga, bi bili vsi traktati in protesti zaman. Iz potencialnega mesta bi naredili prostor. Gradbišče za še en projekt, v katerem je celotna vizija le v tem, da se nekaj zgradi, kjer pa vsebina še ni zares premišljena. Desetina ljudi, ki je Rog branila s svojimi telesi, je odprla prostor Rogomesta.

Vendar fizično nasilje ni edina zunanja sila, pred katero se mora Rogomesto braniti. Odslej bodo te le še na strani družbenih ekstremov, ki so mesto enkrat že napadli in ki bodo edini lahko še napadali s silo. Sile moderne družbe imajo namreč veliko bolj subtilna orožja, kot je zgolj golo nasilje. Z institucionalne strani so namreč bolj na delu sile PR-ja in pravnih postopkov. Zunaj ni več divje narave, temveč moderna družba in njene institucije. Zato je še posebej ključno, da se zna Rogomesto proti zunanjosti boriti tudi s takšnim orožjem, hkrati pa tudi, da zna z zunanjim svetom vzpostaviti primeren dialog, ki lahko dolgoročno edini čim bolj ohrani obstoječe stanje.

Blaž Kosovel

IZVIRNO DELO
HRANA
ANARH
DELOVANJE
ODSEV ANARHIZMA
TUKAJ IN ZDAJ
SOLIDARNOST
DRUŽBA OBSTAJA
TUKAJ ZDAJ!
SKUPNO
SAMOORGANIZACIJA
DA BI SPREMENILI KARKOLI MORAMO SPREMENITI VSE
POGUM LASTNEGA MIŠLENJA
IDEJA
NAČIN
ŽIVLJENJA
ŽIV
ANARH
JAZ, TI, MI, VSI
ZA SVOBODO ŽIVLJENJA
POGUM MOČ VOLJA
AKTIV
NA MISEL NO TELO NI ČLOVEK

avtonomna tovarna rog odpira možnost prihodnosti

• • •

Ljubljana podpira Avtonomno tovarno Rog in jo jemlje za svojo. Reakcija mesta, njenih prebivalcev in prebivalk ter številnih neformalnih iniciativ in uradnih institucij na boj Avtonomne tovarne Rog brez dvoma priča o izjemno močni podpori s strani mesta Ljubljana. To ni nobeno presenečenje, saj je Avtonomna tovarna Rog avtentičen izraz potreb in želja tistega dela družbe, ki je v času neoliberalnega napada na pogoje življenja potiskan na robove družbe, v prekerne in negotove življenjske situacije. Če je Ljubljana Tovarno Rog ustvarila kot avtonomen prostor in kot politični, socialni in umetniški laboratorij, je to naredila, zato ker tak prostor in tak laboratorij potrebuje. Pred desetimi leti je bila z osvoboditvijo propadle Tovarne izpod komande kapitala in avtoritarne oblasti odprta možnost drugačnega razvoja v mestu, ki bi izhajal iz potreb njegovih prebivalcev in prebivalk ter z njihovih polnim angažmajem. Ta možnost je bila nato v letih, ki so sledila, realizirana skozi preplet odnosov in angažmaja ter skozi številne iniciative kot kontinuirana družbena in politična praksa.

Plaz podpore iz tako različnih koncev, kot so olimpijski prvak v veslanju ali gruča akademskih andragogov in pedagogov, potrjuje splošno razširjenost temeljne analize o tem, da se živimo v družbi, v kateri na vsakem koraku oblast neti konflikte in razkraja skupnosti z namenom, da bi nad tem kaosom in uničenjem potem neovirano vladala in pobirala smetano za peščico privilegiranih. Nobeno presenečenje ni, da v odločnem in dostojanstvenem odporu uporabnikov in uporabnic Tovarne Rog marsikdo prepozna samega sebe. Ne samo na robu družbe, tudi na delovnih mestih, kjer kraljujejo mali šefi in dodelane strategije nevtralizacije upornih, je za marsikoga preveč težavno upreti se, toda plaz podpore Rogu priča o tem, da je tista produktivna in uporna sila, ki Rog poganja, tudi sicer široko prisotna v družbi.

Horizont boja Tovarne Rog je avtonomija in skupno. Zadnji teden predstavlja izziv tudi za Tovarno Rog, ne samo za mesto in oblasti. Po tednih kampanje "Za neomejen Rog trajanja," ki je z množično spontano mobilizacijo kulminirala v jutru po napadu Valine, je potrebno zbrati teoretski pogum in drznost in prepoznati, da v Tovarni Rog ne gre za droben mehurček, ki si ga uprizarjajo istomisleči, temveč za resen političen

proces, ki bo v temeljih vplival na to, v kakšnem mestu in družbi bomo živeli v prihodnosti. Če je zasedba vojašnice na Metelkovi leta 1993 odprla možnost antinacionalistične politike sredi tranzicijskega opustošenja, je Rog odprl možnost gradnje skupnosti sredi neoliberalnega opustošenja. Niti ena niti druga zasedba te osnovne obljube nista izdali in še danes nove in nove generacije odkrivajo, kaj pravzaprav te možnosti lahko pomenijo v praksi.

Če imajo ljudje čas in energijo, da ustvarjajo v Avtonomni tovarni Rog, je to tudi zato, ker na lokalnem neoliberalnem trgu njihovo znanje in čas niso vredne nič. Soočeni z lastno odvečnostjo v odnosu na ta trg številni ne sprejemamo poti pobega, ki so za nas uradno predvidene: umik v družino, različne vrste destruktivnih odvisnosti, cinizem in depresija. Našo prekerno situacijo razumemo kot pozicijo, s katere vstopamo v boj za to, da imajo naša življenja vendarle nek smisel. Tovarna Rog je produkt odvečnih in odrinjenih ter hkrati orodje organiziranja za zagotovitev novih družbenih pravic. Ne glede na vse teoretske pretenzije neoliberalnemu režimu, ki je ukinil povezavo med dostopom do družbenih pravic in delom, ne uspe hkrati tudi ukiniti potrebe po teh pravicah in bojev, ki okoli tega vsepovsod vznikajo. Boj za Tovarno Rog predstavlja enega od mnogih momentov v tem boju.

Organizirana skupnost, ki si zaupa, se je zmožna zoperstaviti nasilju oblasti in fašističnih huliganov. In edino ona. Ne glede na to, kaj pravi uradna ideologija o režimu demokracije in pravne države, ki nam vlada, je nasilje v Tovarni Rog v zadnjem tednu postalo realnost. Privzelo je tri različne oblike: znan vdor paravojaške formacije v službi MOL; napad fašističnih huliganov; in grožnja s policijsko intervencijo, ki je vseskozi v zraku. Do realizacije tretje oblike (še) ni prišlo, toda že sama njena možnost kot nekaj, kar se lahko zgodi v naslednjem hipu, je dovolj, da lahko govorimo o nasilju. Vzpostavila se je veriga oblasti, ki je ne glede na navidezne tenzije homogena glede temeljnega projekta zatiranja pogojev samoorganiziranega delovanja v mestu Ljubljana: uradna politična oblast MOL – zasebne paravojaške formacije – ulični fašistični huligani – policija.

Uporabnice in uporabniki Tovarne Rog smo v zadnjem tednu pokazali, da se je možno nasilju zoperstaviti. Ne gre podcenjevati dejstva, da smo uspešno odbili vse napade in iz Tovarne naredili še bolj varen in odprt prostor. To ni mala zmaga, tudi ni se zgodila kar sama od sebe in pomembno je ohraniti spomin na to, da smo to storili skupaj ter iz tega črpati zaupanje za nove situacije, ki še pridejo. Včasih je potrebno iti onkraj lastnih blokad in zaupati tudi tistim med nami, ki se morda lažje znajdejo v situacijah nasilja, s katerimi nas proti naši izbiri soočajo oblasti in njihovi lojalni pomagači. Dovolj imamo skupne kilometrine, da lahko z vso mirnostjo in preudarnostjo rečemo, da je antifašisizem samoobramba in da si zaupamo v tem, da bomo skupaj z ramo ob rami tudi v prihodnje gradili Avtonomno tovarno Rog kot antifašističen in avtonomen prostor. Tudi to je del tvorjenja prostora, v katerem lahko uživamo v večeru poezije, gradimo vključevalno družbo

€ NACIONAL KAPITALIZEM ÜBER ALLES

ZOKI VANDAL
NJEGOVA VARNOST
RAZ-VALINA

GRADBENIK
JAVNI DENAR

ORGANIZIRANO 3:00

V TEMI SKRIVNOSTNO

ZA ZIDOVI NASILNO
ČLOVEKA DAVILI DO ONEMOGLOSTI
ZATIRALI DRUŽBENO GIBANJE

NEPOZABNA BOLEČINA

POLITIČNI KRIMINAL

ZOKI VANDAL
MOL
RAZ-VALINA

NI KRIV/A

KDO JE ORGANIZIRAL
KDO JE NAJEL
IN PLAČAL ?!

NACIONAL KAPITALISTI NAPADAJO PO ULICAH

POLITIKI Z ZLOBNIMI NASMEŠKI LAŽEJO IN KRADEJO NAŠA ŽIVLJENJA

ROGOVILKE IN ROGCI
SO SE UPRLI Z VSEMI SILAMI
POGUMNO
BREZ STRAHU

TO JE BODOČNOST NAŠA
V BORBI PROTI KAPITALIZMU

KULTURA UPORA

LJUBLJANA ZELENA PRESTOLNICA

12 BETONA, ASFALTA, AVTOMOBILOV

TRDIH DELCEV V ZRAKU

FRAKIRANEGA PLINA

NA TONE SMETI

ARSO EKOLOŠKA KATASTROFA

LJUBLJANA JE BOLANA

GENSKO SPREMENJENI ORGANIZMI + PESTICIDI NA KROŽNIKU

2BOLEVAJO OTROCI, ŽENE IN MOŽJE

LJUBLJANA, ZELENA PRESTOLNICA EVROPE

€U-ROPA, ROPA, ROPA

NACIONAL KAPITALISTIČNA PRAVLJICA O ZELENI POLITIKI, PRESTOL ZELENEGA ZMAJA LAŽI, LAŽI, LAŽI

POZOR, POZOR

V Rogu JE DRUŽBENO GIBANJE, KI JE NI MOČ USTAVITI

ŽIVA SILA

ROGOVILKE IN ROGCI SMO SITI KAPITALISTIČNE BEDE IN NE BOMO PUSTILI, DA NAM VZAMEJO NAŠ PROSTOR DRUŽENJA, UČENJA IN USTVARJANJA!

NAŠ PROSTOR, KJER SVOBODNO DELUJEMO, SI POMAGAMO IN SKUPAJ USTVARJAMO MEDSEBOJNE ODNOSE ONKRAJ LOGIKE PROFITA NACIONAL KAPITALIZMA

MI SMO BODOČNOST → UMETNIKI, AKTIVISTKE, SKEJTERJI, MISLECI, AKROBATKE, PRIJATELJI, BEGUNKE, KOLESARKE, ŠTUDENTI, OTROCI, UPOKOJENKE, ZAPOSLENI, IZKORIŠČANI, PERKERCI, BREZPOSELNI, ANARHISTKE + VSI NEOMEJENI

JAZ, TI, MI, VSI, DA ZDRUŽIMO MOČ

za prekerce, migrante in ostale, ki smo potisnjeni na rob družbe.

Nova faza boja za skupno v mestu: proti izčrpavanju s poglobitvijo in disciplino. Izredno stanje se je na videz umirilo, toda to še ne pomeni, da je zgodbe konec. Potem ko jim z neposrednim nasiljem ni uspelo, so oblasti preklopile na drugi scenarij – taktika izčrpavanja in nato nov krog nasilja. To je sedaj priložnost, da se resno pogovorimo o tem, kaj se je pravzaprav že zgodilo in v kaj lahko Avtonomno tovarno Rog spremenimo v prihodnje. Izredne situacije imajo to odliko, da odprejo prostor in pospešijo procese, za katere so sicer potrebna leta. Artikulacije, refleksije in analize pršijo na vse strani, pomembno je ustvariti nek dinamičen prostor, v katerem vse to lahko funkcionira kot del enotnega procesa preoblikovanja, v katerem bodo posamezne vizije še bolj konkretizirane v konkretnih prostorih, iniciativah in praksah. Tudi ob prepoznavanju nuje fizične obrambe in dnevnega političnega in medijskega boja se moramo biti sposobni zbrati in se iskreno in osebno vprašati, kaj bomo iz Roga naredili v prihodnje. Vsa orodja, ki nam pri tem lahko pomagajo, so izjemno dobrodošla: od lastnih medijev do kolektivnih refleksij in novih samoorganiziranih iniciativ v zvezi s konkretnimi temami.

Skozi vse te procese pa ne smemo pozabiti, da je možnost zanje odprla šele skupna akcija, ko smo svoja telesa zastavili za obrambo Tovarne Rog in drug za drugega. Pogoj zanjo so bila številna srečanja, na katerih smo v vseh teh letih gradili odnose tovarištva, ponovno pa smo v ključnem momentu – kot pred meseci na Kotnikovi, ko smo fizično zaustavili vstajo sovraštva in ksenofobije – potrdili, da si dejansko lahko zaupamo. Zmožnost in voljo za delovanje na tej ravni je potrebno ohraniti tudi v prihodnje, in medtem ko trajajo procesi pogajanj na drugih ravneh, ne smemo pozabiti, da do Tovarne Rog in njene avtonomije nismo prišli prvenstveno preko pogajanj z oblastmi niti zaradi tega, ker smo simpatični in lepo oblečeni ter obvladamo jezik tehnokratov. Tudi od tega, koliko nam bo uspelo ohraniti trezne spomine na telesne momente boja in jih investirati v nov krog delovanja, bo odvisna ne samo prihodnost Avtonomne tovarne Rog, temveč tudi prihodnost mesta Ljubljana in širše regije. Našo prihodnosti si jemljemo nazaj.

** Celotno besedilo je dostopno na komunal.org ter izdano pri Acerbic Distribution*

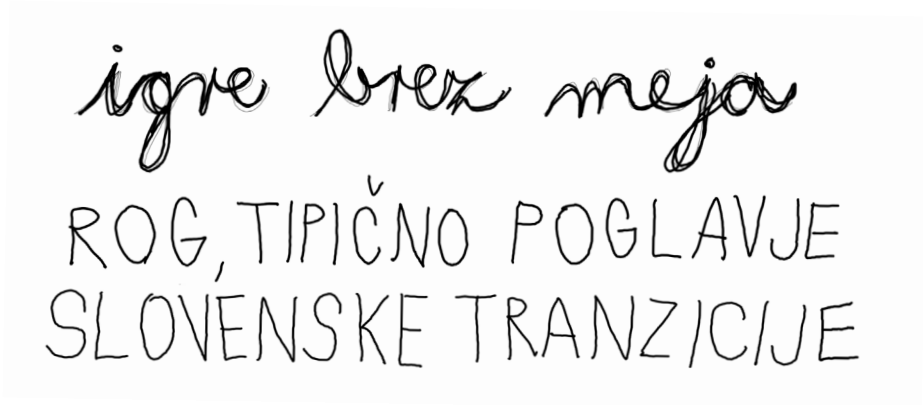

»Lokacija na Trubarjevi 72 v Ljubljani je v lasti MOL in v dogovoru z njo jo lahko rogovci uporabljajo do takrat, ko bo imela občina z njo druge namene.« Na ta dogovor izpred desetih let se danes sklicuje občina. A lastnine MOL-a ne gre enačiti z zasebno lastnino. MOL namreč ni v dogovoru le z rogovci, temveč ima zavezo tudi do ostalih občanov in občank Ljubljane, v imenu katerih naj bi s skupno lastnino upravljala v javno korist. Slednje daje mestni oblasti legitimnost, da izvaja posege v prostor. Vsaj na načelni ravni. Zgodba ni od včeraj, in čeprav se glede na stanje nepremičnine danes zdi, da se v zvezi z območjem Roga do sedaj v kontekstu občine ni dogajalo veliko, brskanje po preteklosti pokaže drugačno sliko.

1. Nepremičnina bivše Tovarne Rog ni v lasti MOL od nekdaj. Pravno-formalno je občina postala njena lastnica šele leta 2011. Nepremičnine namreč ni kupila od denacionalizacijskih upravičenk Cirile Mergenthaller in Dore Macorini, ki sta s podjetjem Rog dosegli sodno poravnavo leta 2001 (območje Tovarne Rog je bilo vrnjeno lastnikom v naravi, podjetju Rog pa naj bi bila povrnjena vlaganja). Po končanem postopku je nepremičnino kupila LB Hipo banka z namenom, da jo proda po višji ceni.[1] In res jo je, MOL-u, le leto dni za tem. Po poročanju časopisa Finance je občina nepremičnino preplačala, saj naj bi bila njena realna vrednost na trgu takrat 4,1 milijona evrov, MOL pa naj bi za njo odštela 9,5 milijona. Omeniti je potrebno še, da je bila dve leti pred tem ista nepremičnina naprodaj za polovično ceno.[2] In ne glede na to, da se je denacionalizacijski postopek vlekel 10 let, tudi leta 2002 občina ni uspela zagotoviti potrebnih sredstev za nakup. Zato je nepremičnino kupila na leasing. V medijih so se pojavile novice o škodljivem poslu za mesto. Končna vrednost odkupa nepremičnine je bila po poročanju časopisa Delo leta 2013 12 milijonov evrov.[3]

---

1 https://www.dnevnik.si/1539

2 http://www.finance.si/32726

3 http://www.delo.si/novice/ljubljana/rog-kot-politicni-projekt-brez-zagotovljenih-sredstev.html

2. Leta 2001 je bilo poslopje Tovarne Rog vpisano v Register nepremičnine kulturne dediščine (RKD) (Ljubljana – Poslopje Tovarne Rog) in opredeljeno kot umetnostna in arhitekturna dediščina.[4] Kljub temu se na lokaciji do danes ni zgodilo nič, kar bi lahko razumeli v smislu odgovornega ravnanja z industrijsko dediščino. Zgradbe so počasi, tiho, a vztrajno propadale. Leta 2003 naj bi bila sicer izvedena delna ekološka sanacija, kar lahko beremo v Poročilu o delu inšpektorata RS za okolje in prostor. Poročilo navaja podjetje Elan Bikes d.d. (bivše podjetje Rog, ki je šlo sicer leta 2005 v stečaj) z nepremičnino bivše Tovarne Rog kot primer »uspešne sanacije okoljskih bremen in s tem prispevek k izboljšanju stanja okolja«. Iz poročila je razvidno, da je bilo takrat odstranjenih sto ton galvanskega mulja, odpadnih olj in emulzij.[5] (Galvana je prostor v tovarni, kjer so v bazenih po elektrokemijskem postopku zaščitili oziroma obdelali kovine.) Po neuradnih informacijah pa smo uspeli izvedeti, da podjetje izvajalcu konec leta ni plačalo izvedenih del, zato ekološka sanacija ni bila izvedena do konca.

3. Tu je še projekt Center sodobnih umetnosti (CSU), rezultat javnega natečaja iz leta 2008, na katerem je zmagal slovensko-mehiški arhitekturni studio MX_SI. Zasnova je predvidevala izgradnjo hotela, stanovanjskega objekta in prenovljene Tovarne – Centra Rog, namenjenega kulturnim dejavnostim s pripadajočo zunanjo ureditvijo in podzemno garažo. Natečajna rešitev je postala podlaga za Občinski podrobni prostorski načrt (OPPN). Leta 2012 je občina izvedla javni razpis za izbiro zasebnega partnerja za javno-zasebno partnerstvo: CSU – Rog in garaže. Na razpis se ni prijavil nihče. Omeniti velja še, da je MOL s projektom CSU med leti 2010 in 2013 sodelovala v evropskem projektu Second Chance, ki se je ukvarjal z vprašanjem revitalizacije industrijske kulturne dediščine. Narejenih je bilo mnogo analiz, zvrstila so se strokovna predavanja. A zadnji odzivi strokovnjakov, ki so se pojavili v medijih v okviru projekta, so bili na namere občine v zvezi s prenovo območja Rog kritični. Zazidalna situacija, ne glede na vse zaplete in kritike, do danes ostaja skoraj enaka. Nekoliko so se spremenili gabaritni pogoji (višina stavb glede na okolico) in faznost gradnje. Rušitvena dela, s katerimi naj bi se pričelo 5. junija, v noči iz nedelje na ponedeljek, pa bi pomenila pričetek izvedbe prve faze nekoliko spremenjenega CSU – Centra Rog. Pri tem ni jasno, kdaj, kako, in če sploh bo prišlo do izvedbe naslednjih faz niti, kaj bo vsebina teh objektov ali kakšna je predvidena finančna konstrukcija.
In kje se je pričela zgodba z uporabniki in uporabnicami bivše Tovarne Rog?

---

4 http://www.secondchanceproject.si/wp-content/uploads/Konservatorski_program_Rog.pdf

5 http://www.iop.gov.si/fileadmin/iop.gov.si/pageuploads/5_O_INSPEKTORATU/Porocila_in_nacrti_dela/Arhiv_porocila/Porocilo_IRSOP_2003.pdf

Leta 2006 člani skupine Temp pričnejo uporabljati njene prostore z namenom osvetliti problematiko degradiranih nepremičnin v mestnem središču ter s tem opozoriti na neodgovorno ravnanje občine z že takrat dotrajanimi objekti. Da bi našli mesto kreativnim vsebinam, dokler občina ne pokaže jasne strategije v zvezi z lokacijo, čistijo, prebelijo pročelje, urejajo park. Kmalu se vzpostavi nov prostor za dialog, sodelovanje, neposredno demokracijo, skupščino z namenom ustvariti mesto inovacij in novih načinov raziskovanja. Leta 2007 občina in uporabniki dosežejo načelni dogovor o uporabi.

Na prvi pogled se zdi povsem logično, da ima MOL pravico z nepremičnino početi, kar želi, ker naj bi pravni okvir zagotavljal javno korist in s tem legitimnost njenih projektov. In vendar, prav zgodba o Rogu od leta 1991 do danes kaže, da je veljalo nasprotno. Pravni okvir je bil tisti, ki je omogočal preprodajo nepremičnine v javno škodo, medtem ko je kulturni spomenik propadal. Pravni okvir je narekoval postopke, preko katerih smo prišli do zelo ohlapno definiranega projekta, za katerega ne vemo ne kdaj in ne na kakšen način ga bomo realizirali. Po drugi strani so uporabniki in uporabnice tovarne Rog opozarjali na vprašanje javnega dobrega, na propadanje nepremičnine in danes izvajajo vsebine, ki bi jih morala država. Delovanje znotraj pravnih okvirov nam v tem konkretnem primeru žal ne more dati nobenega zagotovila, da je projekt v nastajanju v javno korist.

Rog je bila do sedaj klavrna zgodba tranzicije in medtem sta tako država kot občina že (pre)mnoge pustili na cedilu. Ne le z Rogom, temveč tudi s številnimi drugimi denacionalizacijskimi in gradbeniškimi igrami na povsem legalen način. Predvsem sta s tem na cedilu pustili prihodnje generacije. Kako in kdaj bomo to spremenili? Misliti vprašanje prostora, javnega dobrega in pravne države zna biti v poletnih mesecih naporno. Spuščanje po vodnih toboganih na Kongresnem trgu 16. julija bo verjetno precej bolj sproščujoče. Občani in obiskovalci Ljubljane se bodo lahko tega dne zabavali v okviru programa Zelene prestolnice Evrope in kampanije Primavoda javnega podjetja Vo-Ka, katere namen je, kot smo lahko brali v Delu, osveščati o trajnostnem razvoju in ohranjanju pitne vode.[6] Vroče poletje za igre brez meja na eni in drugi lokaciji, ni kaj.

Nika Grabar
arhitektka

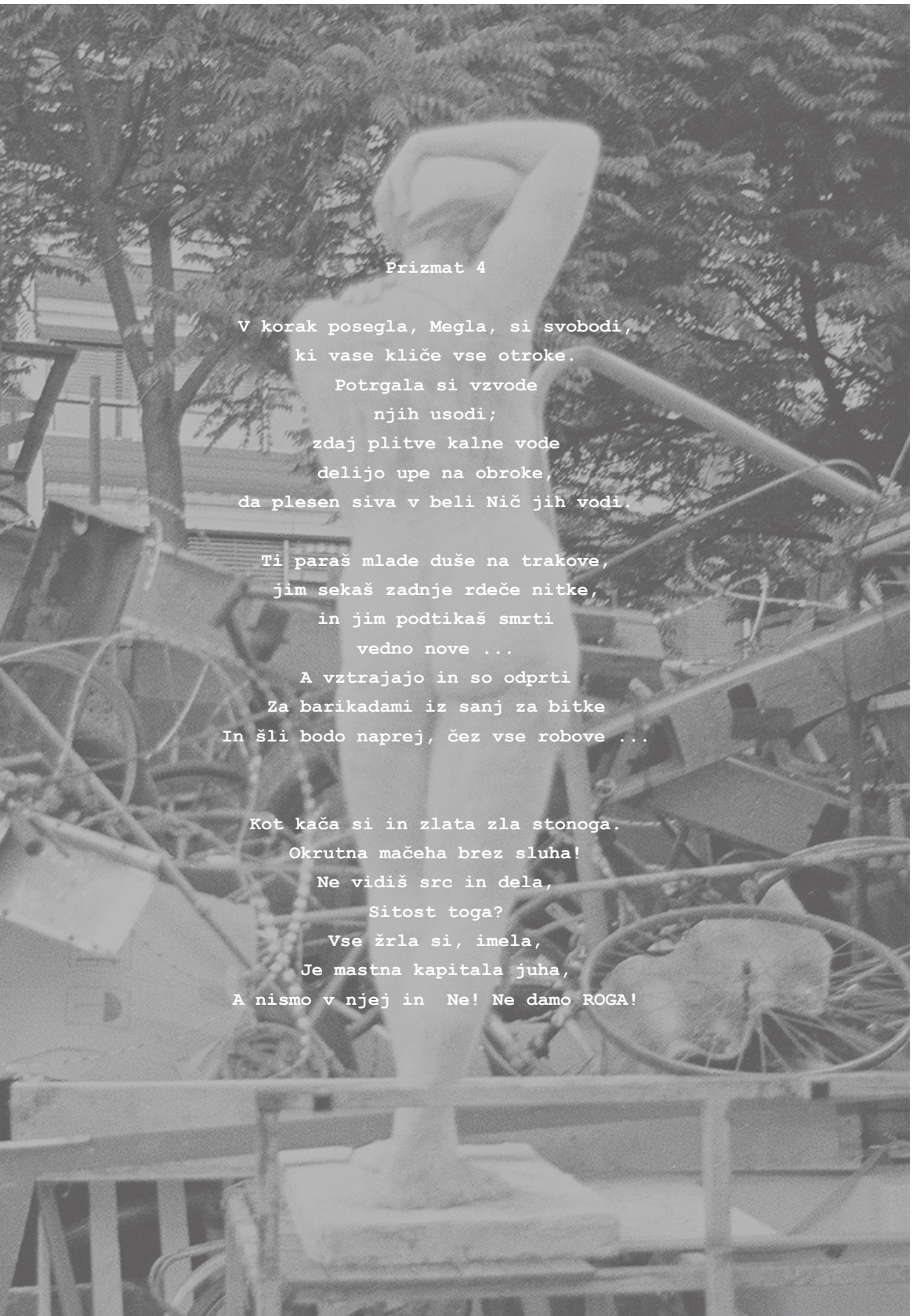

Prizmat 4

V korak posegla, Megla, si svobodi,
ki vase kliče vse otroke.
Potrgala si vzvode
njih usodi;
zdaj plitve kalne vode
delijo upe na obroke,
da plesen siva v beli Nič jih vodi.

Ti paraš mlade duše na trakove,
jim sekaš zadnje rdeče nitke,
in jim podtikaš smrti
vedno nove ...
A vztrajajo in so odprti
Za barikadami iz sanj za bitke
In šli bodo naprej, čez vse robove ...

Kot kača si in zlata zla stonoga.
Okrutna mačeha brez sluha!
Ne vidiš src in dela,
Sitost toga?
Vse žrla si, imela,
Je mastna kapitala juha,
A nismo v njej in Ne! Ne damo ROGA!

LJ. ROG. 11.15
ROG

Zoran Janković je vladar s tipom avtoritete, ki je vsekakor bolj orientalističen (če se smemo tako izraziti), kot je dandanes v (EU) navadi. Janković je ljudski pa tudi oligarhističen in to gre zelo lepo skupaj in ni nič nujno slabega na tem. Janković je nakonektan. Lahko naredi uslugo, lahko tudi kaznuje. Janković razume, da je zakon nekaj upogljivega, nekaj, kar je potrebno upogibati, sicer postane zakon neljudski, celo okruten. To je vsekakor nekaj, česar liberalci ne razumejo, in kar je blizu zakonu Avtonomije, kar je blizu barantanju, diplomaciji, dogovoru, izogibanju konfliktu po nepotrebnem. Jankovića zanima interes, njegov interes, in ko si je bolj osnovne interese že zadovoljil, postanejo vse bolj pomembni ime, zasluga, spomin. Tako je še težje razumeti, da Janković želi storiti takšno strateško napako, kot je uničenje Tovarne Rog.

Z neko smiselno diplomacijo bi se lahko dogovorili o sanaciji problemov, ki jih Tovarna ima in katerih se zagotovo najbolje zavedamo ljudje, ki jo uporabljamo. Vse to bi se lahko že zgodilo tekom teh let in z zneskom, ki ne bi radikalno posegal v občinski proračun. Namesto tega bi MOL sedaj rada v projekt Centra Rog vložila ogromno količino sredstev, s tem pa ravno izbrisala in ubila enega izmed glavnih že obstoječih kulturno-kreativnih pa tudi socialnih, gibalnih in intelektualnih prostorov v mestu. Uničenje potenciala, ki se je v teh desetih letih nakopičil v Rogu, bi bil spomin na nekoga, ki nečesa ni razumel in je bil zato prisiljen, da se umaže, ko za vsako ceno trmari svoje.

Ljubljana je najlepše mesto, ker je kulturno mesto, ker ima toliko prebivalcev, da bi ji povsod drugje rekli mestece, hkrati pa je prestolnica, je mesto, ki je sproduciralo narod in je kulturna in še enkrat kulturna in to je vse, kar je, in to je zakaj je ljudem všeč, ko jo pridejo obiskat.

Tovarna Rog je pomemben del mozaika te kulturne identitete Ljubljane, in kar grozljivo in splošna škoda je, da se gospod Janković tega ne zaveda.

zborovanje ptic

poročilo s terena

"Strah."

"Strah me je. Vsepovsod vidim strah in dovolj mi je tega. Gremo na pot!" prinese besedo na zborovanje ptic Smrdokavra.
V drami, uprizorjeni po klasični pesnitvi sufijskega izročila (Farid ud-Din Attar), se ptiči vseh vrst zberejo na pot k pravemu ptičjemu kralju Simurghu. Toda preden sploh lahko zberejo moči v svoje peruti, se vsaka sooči z odsevom in omejitvijo svojega karakterja. Lakota po sebi sleherni osebi preprečuje pot do polnega utelešenja, zato je prežarčenje značaja nujno.
"Na tisoče bitij se ukvarja samo kako ohraniti telesnost tega sveta… Življenje je pičkin dim! Na pot, na pot k ptičjemu kralju, pičke!" kliče in izziva preroška Smrdokavra.
Tisti, ki zmorejo, odvržejo balast. Letijo do izčrpanja, do puščave.

Ponedeljkova uprizoritev Zborovanja ptic v koncertni dvorani Tovarne Rog se lahko ponaša z živo igro, genialnimi izstopi in vstopi v mejna stanja gledališke konvencije ter masivnimi izbruhi energije, v katerih se igralci kot intuitivni derviši dvigujejo v besnečih ritmičnih vročicah. V izčrpanju, razgretem zraku puščavskega peska se vzpostavi miraž in sočno spoznanje opoja bivanja.
Ptiči letijo preko puščave čez inverzije, smrti in prerojenja ("videl sem feniksa umreti"), do zadnje postaje še smiselnega razsvetljenja. Iz prehoda se rodijo ljudje, vsi goli in sveži v svoji žareči posamezni telesnosti, v ekstazi trenutka ("Jaz! JAZ!"). Na vse moči poskušajo surovo zrušiti, razširiti ječo prostora, preizkusiti svojo novo pridobljeno telesnost do skrajnih meja, dokler Smrdokavra že obscenega zabijanja v stene ne prekine.

Na tej točki navadno v Gleju pride do tretjega dela, v katerem ptice prepotujejo še 7 dolin, vsako s svojo skrivnostjo, dokler naposled le pridejo do ptičjega kralja – v stari pesnitvi do jezera in svojega lastnega odseva. Pri Zborovanju ptic gre za preizkušeno topografijo izkušnje bivanja – klasična ezoterična struktura samospoznanja njegovih pogojev, očiščenja in realizacije.

V tokratni predstavi pa se Smrdokavra (tudi zaradi tehničnih omejitev dvorane) zadrži: "Ej, nč bed, sam tko, k je blo." Tako gledalcem kot igralcem se opraviči: "Izčrpala sem vas, oprostite mi, peljala sem vas na nesmiselno pot, ki je le videz, le igra, mogoče pa kralja res ni?"

Vstop igralcev – zdaj osvobojenih svojih vlog – nazaj v dvorano pa vseeno razkrije preprosto skrivnost. Gotovo je, da ptičjega kralja kot karizmatičnega vodje ni, je pa prisoten kot koncept univerzalnega odnosa, polno samozavedanje celote v vsakem koščku prahu. Vso pot so ptice preletele le zato, da pridejo do sebe in vsakega od nas, do medosebnega odseva, odnosa, zdaj brez zadržka, polno preizkušene. Ptičji kralj smo mi vsi in le zato se lahko reče, da ga ni. Če to postavimo v kontekst trenutnega stanja v Tovarni Rog, stražarskih obhodov in polne pripravljenosti večine gledalcev na "še eno sceno", nam niti ni treba govoriti, da je bila uprizoritev zaradi tega še toliko bolj razburljiva ter vredna vsakega miligrama poezije, ki ga je prinesla s seboj v staro tovarno in njeno dvorano Vzdihljajev.

Igralcem, režiserki in ekipi (Glej, Zborovanje ptic) lahko rečemo samo: predstava je surov luciden užitek.

ROG FUKCIONIRA:

na barikadah

"A maš mogoče vžigalnik?" me v svoji pravilni slovenščini zmoti glas tipa na moji levi. Živčno ga ošvrknem s kotičkom očesa, še zmeraj zroč v prerivanje množice tovarišev s plavo uniformiranimi buldogi pred glavnimi vrati. Izpod čela, na katero mu silijo dolgi lasje, ki jih je v napetih jutranjih urah vleke odsluženih jeklenih okvirjev, starih žimnic in polomljenih singeric zlepil znoj in utrdila vlaga, zrejo vame za kolobarji neprespanosti utrujene rjave oči. Z roko refleksno sežem v opasnico in mu pomolim vžigalnik. Lase si popravi za uho in objestno povleče prvi dim zrolanega džojnta. "Ne jebejo nas pizde," puhne skozi oblak dima, ki se mi zavrtinči pred obrazom. Nervozno prikimam in znova usmerim pozornost na tovariša, ki pravkar v obrambo dviguje roke, medtem ko nad njim modri vitez vihti s pendrekom. Masa teles, ki se tre pred vhodom, je kaotična in nadvse podobna prizorom, ki sem jih že tolikokrat videla in s strahom pričakovala.

Napetost se stopnjuje, kriki, žvenket kovine, skandiranje, v lesku sonca se blešči pot na šlemih kakih ducat robotov, ki poskušajo predreti barikade. Začutim dotik na rami. "Boš malo?" vpraša in barva glasu se mu popolnoma spremeni. Nerada poham v takšnih situacijah, a vseeno sprejmem ponujeno v upanju, da umiri nadležno drhtavico, ki se mi je iz spodnjega dela hrbtenice pred kratkim razširila v ude. Tokrat si ga prvič zares ogledam. Nižje postave, oblečen v rjav hoodie in najlonske trenirke, ozkih in poudarjenih ličnic, strmega nosu, pod katerim poganjajo nekaj dni stare brčice, in prodornih rjavih oči sloni na prevrnjeni rogoznici. Mimo naju prileti flaša od piva in se z žvenketom razbije na komolcu mavčnega kipa, ki nemo zre dogajanje. "Prid sem, da boš v zaklonu," siknem in se še bolj stisnem pod leseno desko, ki me ščiti pred vse pogostejšimi letečimi projektili.

Pomakne se bližje in se postavi za mano. V roko mu potisnem flašo, ki jo hipoma objamejo ognjeni zublji vžigalnika, njegov obraz se zaleskeče od presenečenja in me naivno pogleda. "Vrzi že, budala," kriknem, mu iztrgam koktejl iz roke in ga v loku pošljem v gručico zmedenih ščitonoscev na levi. Ob žvenketu stekla v zrak bušnejo plameni in obliznejo desko, pod katero čepiva. Z desno roko se oklene mojega pasu, medtem ko z levo išče oporo v skladovnici železja. Ko pritisk popusti, začutim na vratu njegovo hitro dihanje. "Kaj imate taki neizkušeni debili za iskat v prvih vrstah obrambe," mu jezno zabrusim, medtem ko pripravljam nov Cuba Libre. Zamomlja mi zmeden in neprepričljiv odgovor in v tistem trenutku bi ga najraje sunila med noge.

Vstanem in zamahnem z roko, v tistem se spotaknem na balanci razmontiranega kolesa, steklenica mi spolzi iz rok in pristane le nekaj korakov stran od najinega skrivališča. V zrak bušne nov oblak plazme, na sebi začutim njegove roke, ki me v ravno pravem trenutku potegnejo na varno. Šokirana pristanem v njegovem naročju in plitvo diham, medtem ko vročina na mojem obrazu počasi popušča in se mi utrip umirja. Na rami spet začutim njegovo roko, ki tokrat nežno potuje po nadlahti dol do bokov in spet nazaj. Prepustim se dotiku in nadležna drhtavica se mi iz udov počasi preseli v trebuh in spremeni v prijetno toplino, ki jo začutim med nogami.

Kaj se ti dogaja punca, se sprašujem, a namesto, da bi se odtrgala, se še bolj stisnem v njegov objem. V normalni situaciji bi mu že jebala mater in ga razturala, a dotik njegovih prstov, ki so se medtem že preselili na notranjo stran stegen, in njegova druga roka, ki gladi moj trebuh, sta neverjetno prijetni. Na vratu začutim njegovo sunkovito dihanje in hitro bitje srca, adrenalin nama šopa po žilah. Še bolj se privijem k njemu in voham rezek vonj potu, pomešan z ostanki dezodoranta izpred nekaj dni. Z roko mi seže za hlače in jo potisne še nižje, tako da njegova dlan zaobjame moj venerin griček in se njegovi prsti igrajo z robom vedno bolj vlažnih spodnjih hlačk. Na hrbtu začutim njegov prebujajoči se rog, ki se mi z vsakim utripom bolj zabada v rebra. Oklenem se ga in se potegnem višje, njegovi prsti so že zmagali bitko z elastiko ob desnem stegnu in mi vztrajno mesijo spodnje ustne, njegove zgornje pa me začnejo poljubljati po vratu. Okoli naju škripa plastika in žvenketa steklo, zamolkli zvoki udarcev gume ob kovino nama polnijo ušesa, a kroženje njegovega sredinca okoli mojega ščegetavčka in njegov nabrekli kurac, ki je medtem našel pot v mojo dlan, ustvarjata močnejšo simfonijo. Oblastno primem njegovo desno roko, divje stisnem dva prsta in jima utrem pot v mojo špranjo, njegov sredinec nadomesti moj palec, ki začne divje mesiti mojo pikico. Zvoke boja z možmi postave zamenja močan šum v moji glavi in občutki naslade najinih prepletenih rok. Ko se hoče z levico okleniti svojega uda, se še bolj stis-

nem obenj in jo preusmerim na svoje prsi. Nog se mi polasti tresavica in prazne steklenice se začnejo prevračati v kose tkanine, raztresene po skrivališču. Kričanje in vzklikanje množice v revolucionarnem crescendu pozdravlja umikanje robokopov, jaz pa se vse bolj sluzava sključeno tresem med ostanki tovarniškega železja in odsluženega pohištva in med histeričnim kolnjenjem mož postave s seksističnimi opazkami doživljam svoj finale. V zadnjem sunku se nasadim še globlje, njegovo zapestje se nenaravno zvije, telo prebode bolečina, jaz pa obnemim v sladostrastnem trenutku izzvanega orgazma.

Razbijanje železa pojenja, iz hlačk izvlečem njegovo sluzasto dlan, ki brez življenja omahne v moje naročje. Ob užaljenem cmihanju in ječanju svojega lastnika jo odrinem stran in se zmagoslavno povzpnem na barikade, zroč v zmagoslavno množico, ki ploska in vzklika "Rog je naš!" Napolnim pljuča z rezkim zrakom, v nosnice se mi prikrade vonj zažganih bencinskih hlapov in tudi sama začnem vzklikati.

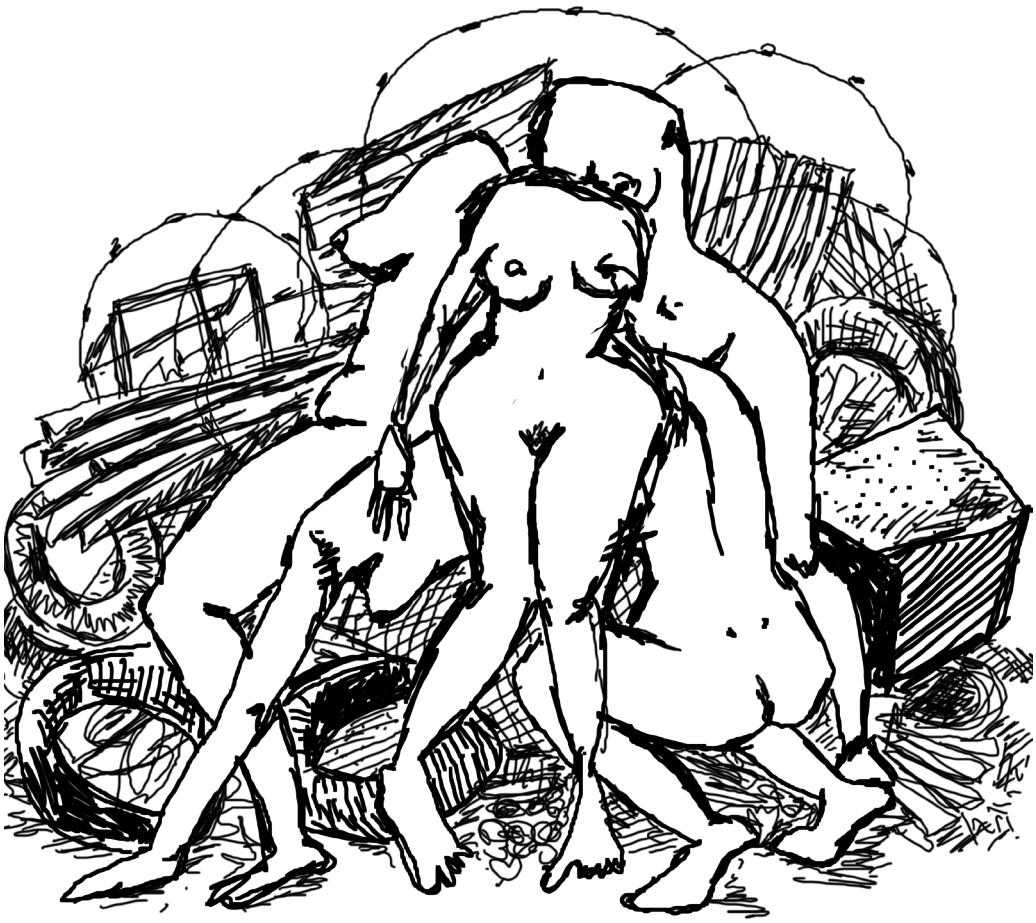

Na Radiu Študent so se odločili za podrobnejše pokrivanje aktualnega dogajanja glede gibanja za ohranitev Avtonomne tovarne Rog in glede predvidenih načrtov rušenja MOL v Tovarni Rog, ki naj bi predstavljalo prve korake k novem Centru Rog. Kakšne plane ima MOL glede novega Roga? Kaj pripravljajo uporabniki in kdo sploh ti so? Kaj o vsem skupaj menijo strokovnjaki in zainteresirana javnost? Skoraj vse o problematiki Tovarne Rog na enem mestu!

radiostudent.si/družba/tovarna-rog

Komentar na Rog:
Marina Gržinić, Zdravko Kobe, Eva Bahovec, Marko Brecelj, Miha Blažič - N'Toko, Lana Zdravković, Kristina Božič, Simon Kardum, Primož Krašovec, Nikolai Jeffs, Zdenka Badovinac, Tea Hvala, Jože Vogrinc, Jože Barši, Tonči Kuzmanić

ZAČASNA UPORABA TOVARNE ROG (Pogovor z Andrejem Kurnikom)

PISMO PODPORE AVTONOMNI TOVARNI ROG (Skupnost študentov in profesorjev Pedagoške fakultete in Fakultete za socialno delo)

NAJ SE STARO IN GNILO UMAKNE NOVEMU IN BLEŠČEČEMU!

FEMA: JAVNO PISMO ŽUPANU LJUBLJANE ZORANU

VZETI PROSTOR ZA SVOJEGA

SOCIALNI CENTER ROG

TRANSFER S PSOM

LASTNINA, LASTNINA, LASTNINA

LJUBLJANA, TO SEM JAZ

BAGRI V ROGU

ENOSTRANSKI DIALOG MESTNE OBČINE

TRIJE ROGOVSKI MODRECI ODGOVARJAJO

JAVNO PISMO SKUPŠČINE TOVARNE ROG

O TOVARNI ROG

TOVARNA ROG MED POLITIKO MOL IN SAMOORGANIZACIJO

INDE LUJE AVTONOMNO!

HETEROTOPIČNI PROSTORI

PROSTOR-LASTNINA

ANA + ROG

Ana in Rog sta se spoznala na srečanjih ŠUGALUO, ki so bila plod naveze med Akademijo za likovno umetnost in oblikovanje ter Šuglo, šolo uličnega gledališča, ki deluje v okviru Gledališča Ane Monro. Srečanj se je udeležilo kar nekaj študentov Akademije, ki so redni obiskovalci ali uporabniki prostorov v Tovarni Rog. Zaradi naraščajoče napetosti glede občinskih načrtov prenove Roga v zadnjih mesecih in nasprotovanja takšni prenovi s strani njenih uporabnic in uporabnikov, se je na srečanjih pojavila ideja o sodelovanju Tovarne Rog in festivalom uličnega gledališča Ana Desetnica.

Med Ano in Rogom obstaja marsikatera vzporednica in podobnost v načelih delovanja, čeprav sta v svoji strukturi v večih pogledih popolnoma različna. Ana Desetnica je letos še zadnjič najstnica. Že devetnajsto leto bo rogovilila po ulicah slovenskih mest ter jih polnila z življenjem in jim vdihovala prisotnost, ki je bolj oprijemljiva od običajne in vsakodnevne, tiste mimobežne. Prostore, v kterih mnogi ne vidijo potenciala, Rog in Ana prepoznata in napolnita z izrazom. Vsebino in kvalitetno produkcijo odpirata za širšo javnost ter v skladu s svojo naravo in upoštevajoč bistvo prostora nudita možnost za neposredno vključevanje kogarkoli. Ustvarjata dogajanje, ki preusmerja pozornost iz preobljudenih mestnih ulic in vozlišč množic na robove javnega prostora, pozivata k njegovem ponovnem premisleku ter usmerjata pozornost na marginalizirane, pozabljene kotičke v mestnem središču. Ani Desetnici to uspeva vsako leto znova, Rog pa je tisti, ki prazne, zapuščene in razpadajoče prostore bivše tovarne koles že deset let polni, jih na novo konstruira, v njih prepozna potencial, ki ga tudi uresničuje ter ljudem vseh generacij omogoča, da se izrazijo, ustvarjajo ter uresničujejo svoje zamisli. Tovarna Rog, takšna kot je zdaj, raste, njen kolektiv in dogodkovnost se krepita. Produkcije različnih vrst vzpodbujajo duhovni razcvet vseh generacij in odpirajo možnosti vsebinam, ki bi jih doletelo izumrtje v siceršnjem mestnem okolju.

Ana in Rog prepoznata potencial. In Ana je v Rogu, njenemu mlajšemu tovarišu, ki tako kot ona izhaja iz uličnega okolja, videla prostor, katerega je smiselno in nujno izpostaviti. Hkrati mu je dala popolno svobodo pri tem, da se izrazi in soustvarja v takšni obliki, kot je deloval do sedaj. Ana Desetnica želi prispevati k dogajanju in vzpodbujati že obstoječo produkcijo v Rogu. Ne pametuje o tem, kako bi lahko bilo in zaupa samoiniciativi uporabnic in uporabnikov Tovarne. S takim načinom sodelovanja spoštuje in pripoznava Avtonomno Tovarno Rog, kar je v trenutni situaciji ključno. V zadnjih dveh tednih se je podpora različnih posameznic in skupin manifestirala na raznorazne načine, od podpornih pisem do razstave DSU in seveda same fizične prisotnosti. Ana Desetnica se je odločila, da bo Tovarno Rog podprla tako, da prenese svoj zaključni dogodek v 2. julija 2016 na Trubarjevo 72 in s tem osvetli potencial prostora njeni že izoblikovani množici gledalcev.

Pozdravljamo njeno odločitev in smo sodelovanja veseli, kot tudi vseh drugih iniciativ, ki pripoznavajo potencial Rogovskega prostora in se vanj aktivno in samoiniciativno vključujejo.

ROG ROG ROG

Pozivamo vse, da prispevajo svoje fotografije in posnetke dogajanja in vzdušja v ARHIV Roga!

Material pošljite na rog.rogovilka@gmail.com s pripisom “FotoRog” ali pa na rog.posnetki@gmail.com

Vstopaš na območje Avtonomne Tovarne Rog.
Za ta prostor skrbimo skupaj.
Tekom obstajanja v Tovarni Rog nase
apeliramo in se pozivamo:

K zmerni glasnosti in ohranjanju miru tekom noči zavoljo dobrih sosedskih odnosov.

Do nadaljnjega so vrata ponoči zaprta.

Uporabljamo označena stranišča in ne ščijemo po vrtu, gredicah in drugih mestih.

Pazljivi smo na celotnem območju Tovarne, saj smo tukaj na lastno odgovornost.

Delo, ki ga noče opravljati nihče, opravljamo vsi.

Za sabo niti pred sabo ne puščamo smeti.

Rog ni servis. V dejavnosti se aktivno vključujemo in nismo zgolj porabniki - smo UPORABNIKI.

Rogovilka je rogovski list, ki se ustvarja kolektivno in ima fleksibilno strukturo delovanja in nastajanja. Avtorstvo je večinoma kolektivno. Rogovilka je tista, ki naše glasove podaja naprej razločno in verodostojno. Od poskusa prihoda rušilnih sil na območje Avtonomne tovarne Rog, smo se večkrat srečali s prikrajanjem naših izjav in sporočil, ki smo jih želeli podati v javnost. Rogovilka je zatorej eden izmed komunikacijskih kanalov, preko katerih bomo lahko delili svoja stališča in poglede na mesto, svet in na trenutno politično ter kulturno situacijo. Delovanje Rogovilke nam bo omogočalo večjo mero lastne artikulacije in bo funkcioniralo kot kanal medsebojnega deljenja mnenj in pogledov. Rogovilka bo zapis tega časa in prostora, v katerem smo sopostavljeni ljudje različnih vetrov in pogledov - vsi združeni s skupnim: Ohranimo Tovarno Rog; zavoljo avtonomne in čvrste misli, zaradi kvalitetne alternative masovni produkciji in polni uresničitvi potencialov, ki jih premoremo. K soustvarjanju vabimo vse fotografe, pisatelje, pesnike, urednike, pisce, risarje, grafične oblikovalce, umetnike in druge, da prispevajo svoja dela, od blizu ali daleč povezana s Tovarno Rog ali vprašanji ki jih odpira. Pišite nam na rog.rogovilka@gmail.com ali pa pridite naokRog. Kolektivno pisanje se vedno odvija na: pad.totalism.org/p/rogovilka. Rogovilka ne predstavlja vseh Rogovk in Rogovcev. Tokrat se je postavila za njimi; je stala ob strani in zgodovinila. Rogovilka je dva tedna mislila, da bo izšla pojutrišnjem. V prihodnje bo bolj direktna od spredaj. Lahko pa da je tudi ne bo. Hvala vsem, ki smo omogočili to veleizdajo.

za ohranitev avtonomnega območja in grajenje skupnosti

...VSEM, SEJ SAMI VESTE, KDO STE!

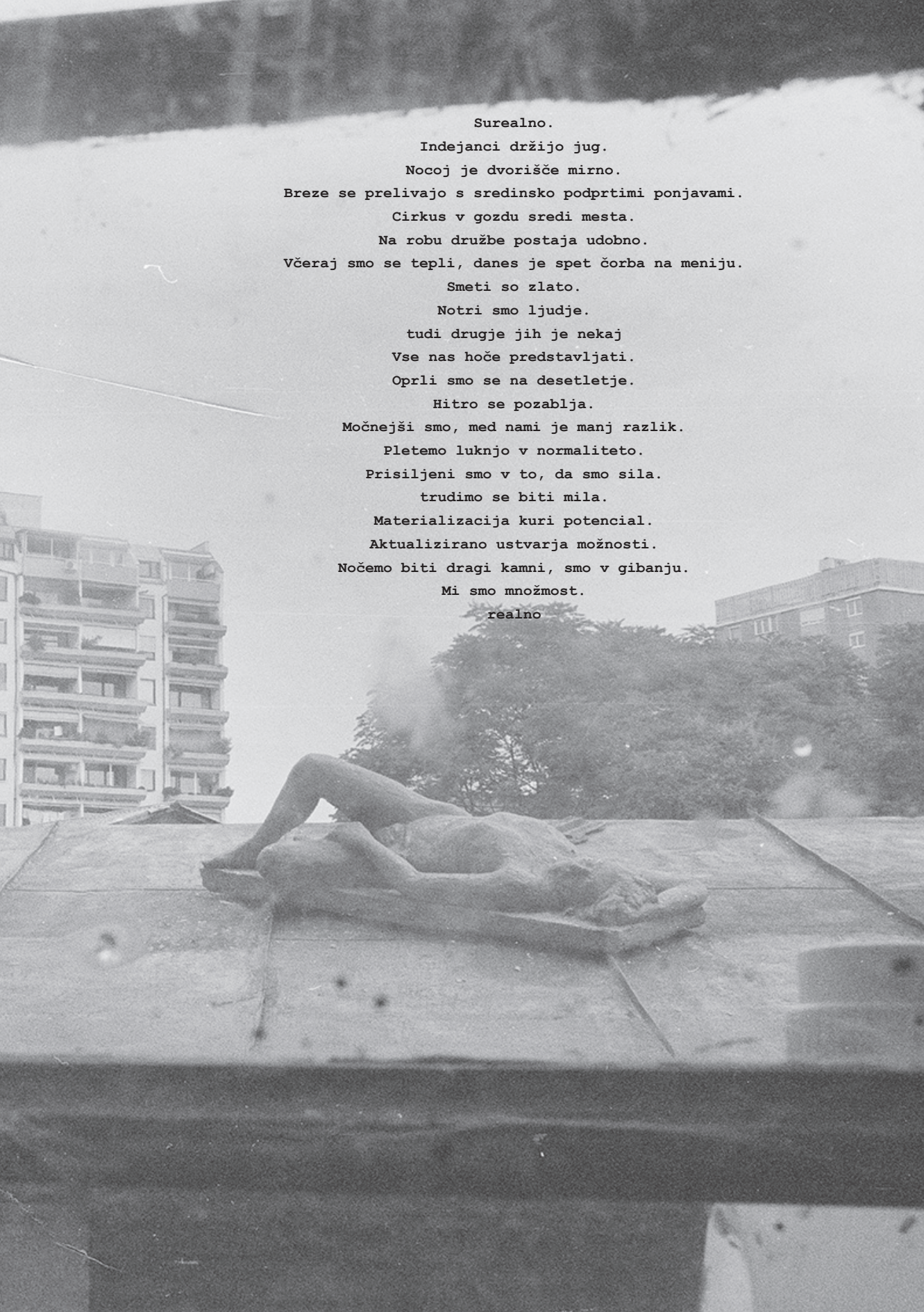

Surealno.
Indejanci držijo jug.
Nocoj je dvorišče mirno.
Breze se prelivajo s sredinsko podprtimi ponjavami.
Cirkus v gozdu sredi mesta.
Na robu družbe postaja udobno.
Včeraj smo se tepli, danes je spet čorba na meniju.
Smeti so zlato.
Notri smo ljudje.
tudi drugje jih je nekaj
Vse nas hoče predstavljati.
Oprli smo se na desetletje.
Hitro se pozablja.
Močnejši smo, med nami je manj razlik.
Pletemo luknjo v normaliteto.
Prisiljeni smo v to, da smo sila.
trudimo se biti mila.
Materializacija kuri potencial.
Aktualizirano ustvarja možnosti.
Nočemo biti dragi kamni, smo v gibanju.
Mi smo množmost.
realno

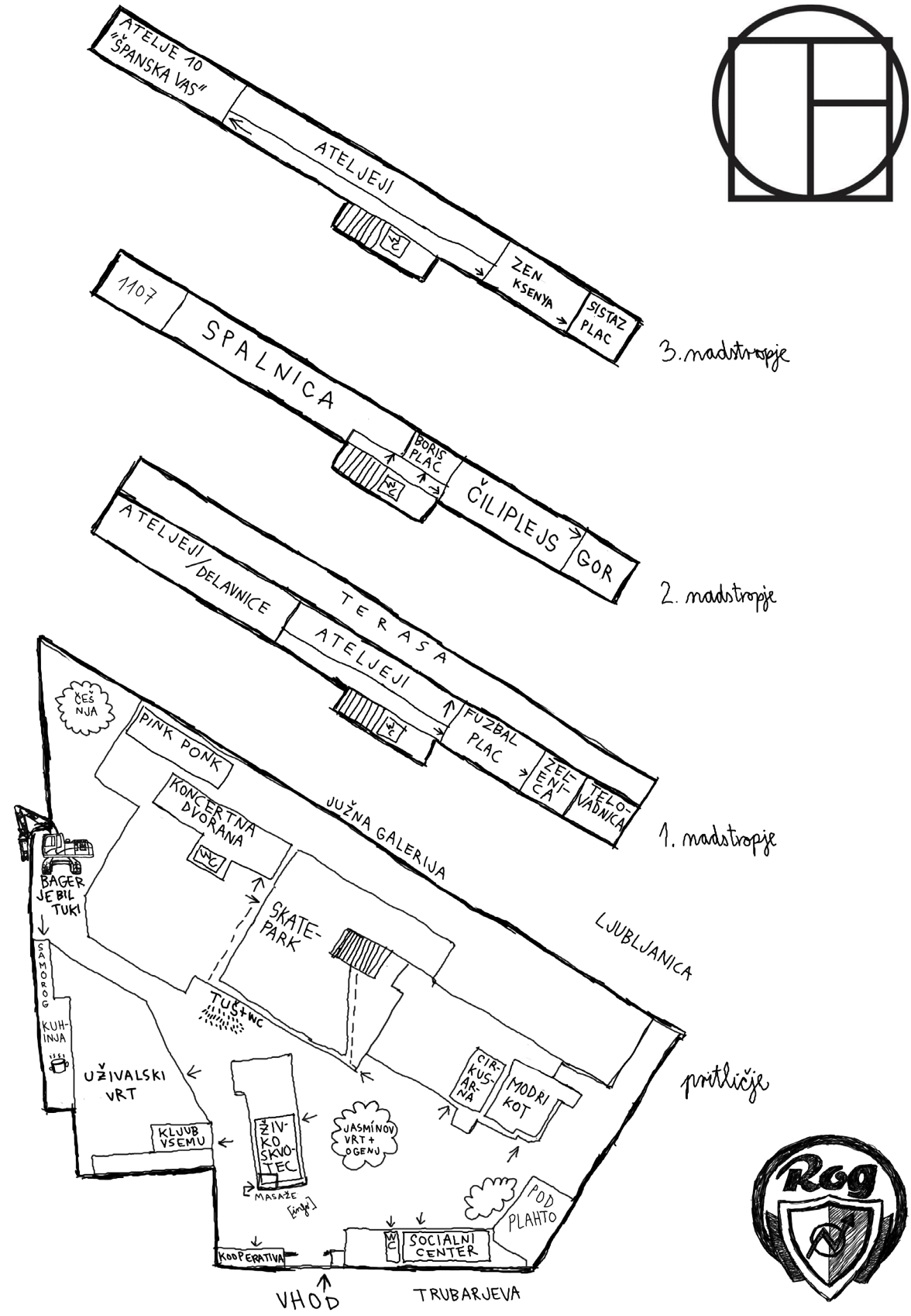
ATELJE 10 "ŠPANSKA VAS"
ATELJEJI
ZEN KSENJA
SISTAZ PLAC
3. nadstropje
1107
SPALNICA
BORIS PLAC
ČILIPLEJS GOR
2. nadstropje
ATELJEJI/DELAVNICE
TERASA
ATELJEJI
FUZBAL PLAC
ZELENICA
TELOVADNICA
1. nadstropje
ČEŠNJA
PINK PONK
KONCERTNA DVORANA
JUŽNA GALERIJA
LJUBLJANICA
BAGER JEBIL TUKI
SKATE-PARK
SAMOPOG
KUHINJA
TUŠ+WC
UŽIVALSKI VRT
KLUB VSEMU
ŽIVKOSKVOTEC
MASAŽE
JASMÍNOV VRT + OGENJ
CIRKUSARNA
MODRI KOT
pritličje
POD PLAHTO
KOOPERATIVA
SOCIALNI CENTER
VHOD
TRUBARJEVA